

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

HÖG ILLÜSTRERAD TIDNING GRUNDLAGD AF FÖR KVINNAN OCH HEMMET FRITHIOF HELLBERG

SÖNDAGEN DEN 21 JULI 1918.

HUFVUDREDAKTÖR:
ERNST HÖGMAN.

RED.-SEKRETERÄRE:
ELISABETH KREY-LANGE.

FRÅN ÖSTERSJÖREGATTAN

1. Distanskappseglingen Nynäs—Arkösund. Den frånga passagen vid Stendörren. --

2. Ombord på bankdirigibler Nils Östermans "Cajana". — O. Norberg foto. -- -- --

* Kajsas födelsedag. * En sommarhistoria. *

För Idun af Erhard Bäckström.

DET VAR DEN HÄRLIGASTE SOMMAR-söndag som mamma hade sett. Hon hade öppnat köksfönstret och satt och lyssnade till fågelkvittret medan hon nu malde kaffet. Solen strålade in från en klarblå himmel med några lätta hvita moln. Gardinerna fladdrade svagt för en lätt vind. Ute i trädgården stodo rabatterna i blom, några humlor dansade fram och tillbaka och flugorna voro redan i farten.

Klockan var half åtta och mamma kände sig strålände glad. Hon hällde på kaffet och gläntade på dörren till närmaste rum. Därinne låg pappa och väntade på första omgången kaffe, som han skulle få på sängen. Han mötte mammas blick och så tittade båda på Kajsa. Hon fyllde fyra år i dag.

Klockan åtta var pappa uppe och klädd. Då tog man Kajsas säng och bar den försiktigt ut i salen, ty där var det bestämdt att hon skulle vakna, och där skulle början af födelsedagen firas.

Mamma gick ut på verandan och tittade ut öfver vägen. Jo, där kom släkten. Först gick moster Maja, femton år, fläta och korta kjolar, näst Kajsa, släktens yngsta. Så kommo moster Rut och Stina, och långt bakom dem kom morbror Josef med pipan i mun. Mormor hade stannat hemma.

Hvar och en af släkten hade sin särskilda uppfostrargärning gentemot Kajsa. Moster Maja brukade retas med henne och lära henne en massa tok. Moster Rut lärde henne tala och sjunga visor. Moster Kerstin brukade promenera med henne. Mormor lät henne komma på besök, moster Stina brukade dalta med henne och morbror Josef öfvade henne i att sitta stilla.

Mest verksam var moster Maja. Hon behandlade Kajsa som om hon hade henne till låns. Hon kramade henne, ruskade henne, hängde hennes armar kring halsen på sig och drog omkring på alla fyra på golvet. Hvad hon än gjorde så var det till stor förtjusning för Kajsa.

Moster Maja lärde bort många saker som hon inte borde ha gjort. Det var mest tack vare henne som Kajsa tidigt på morgonen af sin fyraåriga födelsedag kunde förnöja släkten på följande sätt.

När mamma hade kysst henne vaken, så satte hon sig upp midt i kretsen af släkten, kakorna, blommorna och födelsedagspresenterna.

— Se här hvad du får, Kajsa, sade moster Maja. Fint vitt tyg till klänning med spetsar, och så ska du ha blått under.

— Å, sade Kajsa och slog ut med händerna och tappade kakan. Tanterna blir rädlösa, när jag går ut och går.

En timme senare var Kajsa uppe och ute. Allesamman skulle hem till mormor på frukost, men Kajsa ville gå ensam och gick i förväg.

Mormor stod vid spisen.

— God morron, mormor, sade Kajsa.

— God morron, Kajsa, sade mormor. Jag har den äran att gratulera. Se här får du några blommor som jag har plockat åt dig.

En stund senare kommo mamma och pappa och de öfriga. Kajsa stod glad och strålände och luktade på en knippa ängsblommor och berättade för mormor om allt hvad hon hade fått på sin bemärkelsedag.

Det var tyg till klänning och strumpor och den där hatten som hon hade tittat på, och så var det en blank tvåkrona af pappa. Den hade hon redan lagt i sparbössan.

— Fick du inga leksaker, frågade mormor.

— Leksaker! sade Kajsa förundrad. Hvad skulle jag med det till! Jag har ju docka.

Så vandrade Kajsa öfver till salen, där de äldre slagit sig ner. De sutto och talade om Jonssons som bodde i sista huset utmed vägen till stan. Det var den fattigaste familj man kände till. Inte hade de mat och inle hade de kläder. Moster Kerstin hade samlat ihop lite gamla kläder och skickat dit i går.

Kajsa hörde på en stund. Så sade hon.

— Dom kunde väl dö några stycken då.

Det blef tyst ett slag. Så sade moster Kerstin allvarligt.

— Så ska du väl inte säga. Dom har väl lika stor rättighet att lefva som du.

Kajsa såg från den ena till den andra och blinkade med ögonen. Hon kände att hon hade sagt något dumt och måste försvara sig. Efter en stund sade hon:

— Ja, men min mamma sätter på så små grytor, och det räcker så godt, och det blir öfver ändå. Man ska vara ett barn och en mamma och pappa. Då är det bäst.

Nu steg moster Kerstin upp och började duka. Kajsa gick ut till kaninerna.

Efter frukost skulle moster Kerstin gå till morfars graf med blommor. Kajsa följde med. Det var fortfarande vackert väder, och Kajsa gick och småpratade både med moster Kerstin och sig själf. Hon var i sitt allra bästa humör och var inte hågad att bli nedstämd.

Medan moster Kerstin sysslade med blommorna spatserade Kajsa omkring på egen hand. Då upptäckte hon något sär eget.

— Kerstin, ropade hon. Titta får du se, Kerstin. Hvarför har dom gjort ett så djupt dike?

— Det är en liten flicka som har dött och ska ligga där, sade moster Kerstin och gjorde sig i ordning att gå.

— I det här diket? Hvarför det? Hur länge då?

— Hon ska alltid ligga där. Hon är död, ser du. Hon ska ligga där och bli jord.

Nu märkte Kajsa att hon hade kommit in på ett tråkigt ämne, och för att släta öfver det sade hon helt kort, som hon ofta brukade.

— Det var tråkigt för henne det.

Kajsa gick före, sträckte på benen och slängde med armarna. Hon såg sig inte om. Men moster Kerstin ville inte släppa henne så lätt.

— Så går det med dig också, sade hon. Och med mamma och pappa och allesamman. — Snart kommer dom med kistan, som den lilla flickan ligger i, och sätter ner den här och lägger jord öfver.

Ämnet blef allt sorgligare. Kajsa lade händerna på ryggen och tittade ner i marken. Hon hade inte långt kvar till tårarna. Då kom upplösningen och räddningen. Kyrkklockorna började klämta. Hon tog ett långt steg, svängde med armarna och vände sig mot moster Kerstin med glänsande ögon.

— Kerstin, sade hon, Kerstin, hör du hvad det bånglar!

Och så var situationen klarad.

Resten af dagen skötte sig Kajsa på egen hand. Hon tittade hem ett slag ibland och fick en smörgås eller en kaka, ty det var hennes födelsedag, och så företog hon sina expeditioner. Efter middagen slog hon följe med några jämnåriga och gick ut i skogen för att plocka hallon.

En halftimme senare hörde man hojt och skrik nere på vägen. Det var Kajsa, som kom tillbaka. Hon var varm och svettig. Hon hade sprungit.

— Det var så varmt därborta, sade hon. Jag ska stanna här och leka med barna.

Hon gick genast in till mamma.

— Här får du, mamma, sade hon och räckte fram sin korg. Där låg tre stora hallon öfverst och lite småskrap på botten. Det blef genast tydligt, hvarför hon haft så brådt.

— Jaså, du skulle hem och visa mamma att du hade hittat så mycket hallon, sade mamma.

— Nej, jag skulle hem och leka med barna, vidhöll Kajsa och lade de tre fina bären i mammas hand.

Hon gick ut igen för att se om några af barnen funnos tillgängliga. Med barnen menade hon barn af egen storlek eller mindre. Större lekte hon aldrig med. Med dem pratade hon endast.

På hennes mammas gård fanns det inga barn. Hon gick öfver vägen och tittade på andra sidan. Hon fortsatte vägen utefter och kom upp till jägmästarns. Där kom hon att tänka på något särskildt. Hon ville in på jägmästarns gård, ty därifrån kunde hon lätt komma in till Larssons, som hade många barn.

Men jägmästarn såg ogärna att folk jämt och ständigt klef in öfver hans gård och hade därför satt upp ett staket, som bildade fortsättning på den gamla häcken. Mellan staketet och häcken var det rum nog för Kajsa och där kröp hon in.

På verandan satt jägmästarn och såg henne, och när hon kom midt på gården steg han ut. Hon tvärstannade. Han sade ingenting utan bara tittade på henne. Efter en stund sade Kajsa:

— Hvarför ser farbror jägmästarn så där allvarsam ut för?

Jägmästarn stod fortfarande tyst. Då rynkade hon pannan och sade återigen:

— Hvarför ser farbror jägmästarn så där allvarsam ut?

— Man måste se allvarsam ut också ibland, sade jägmästarn till sist.

— Är det så nödvändigt det då, frågade Kajsa. Och när hon inte fick något svar fillade hon:

— Åja, det var väl inte så farligt heller.

Och så gick hon vidare öfver till Larssons.

Hos Larssons var det en skara barn samlad från alla håll. De stora lekte skola och stodo just uppställda och läste sin vanliga bö:

Kisse katt, som döder vardt, begrofs uti ett dike.

Hufvud ner och fötter opp och korporna sjöngo hans like.

Denna lek roade inte Kajsa. Hon tog i

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45 Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med julnr:	Uppl. A, utan julnr:	Uppl. C, praktuppl., med julnr:
Helt år Kr. 10:50	Helt år Kr. 10:—	Helt år Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » 7:60	Half år » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Half år » 5:20	Half år » 3:75
Kvartal » 2:60	Kvartal » 2:60	Kvartal » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad » 1:—	Månad » 1:35

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text.	Utländska annonser:
40 öre å textside.	40 öft. text, 45 öre
20 % förhöjning för	å textside, 20 % förh.
särskildt begärd plats.	för särsk. begärd plats.

Spanska sjukan — en gammal bekant.

Hur man bör behandla den ovälkomne gästen.
För Idun af EN LÄKARE.

DEN STORA PANDEMI, D. V. S. UNIVERSELLA farsot, som för närvarande härjar Europa och nyligen gjort sin entré i vårt land, skiljer sig efter allt att döma i intet väsentligt från vår gamla bekanta, influensan.

Just denna hastiga utbredning öfver oerhörda landssträckor är karaktäristisk för influensan. Dessemellan förekommer sjukdomen i mindre epidemier af mera godartad karaktär och inskränkt utbredning, intill efter ett till fyra decennier en ny pandemi kommer med stormande förlopp och utbredning öfver världsdelar eller hela jordklotet.

Litet hvar torde minnas "la grippe" 1889, som i början imponerade som en okänd sjukdom, emedan folk — och äfven delvis läkarna — hunnit glömma bort dess senaste uppträdande 1848—49.

Mellan våra dagars "spanska sjuka" och influensan som den förut plägat uppträda, finnes den skillnaden, att den förra kommer till oss västerifrån och under den varma årstiden, medan influensan alltid brukat komma österifrån och under den kalla årstiden; kanske är olikheten enbart en följd af krigstidens afspärrningszoner.

Någon har jämfört influensan, äfven kallad smittosam katarrhalfeber eller grippe och nu senast spanska sjukan, vid ett hastigt uppdragande, hotande oväder, som lika hastigt försvinner. Sammanhängande härmed är den tyska benämningen Blitzkatarrh. En intensiv sjukdomskänsla bemäktigar sig den af åkomsten angrifne, och just bristen på öfverensstämmelse mellan de betydande subjektiva förnimmelserna hos den sjuke och de fämligen ringa objektiva sjukdomsfynden är så karaktäristisk för influensan, att läkaren därigenom med lätthet igenkänner åkomsten.

Hur skiljer man då spanska sjukan från en vanlig förkylning? I båda fallen insjuknar den angrifne hastigt med frossbrytningar och feber, hufvudvärk (vid influensa lokaliserad till ögonhålorna) och värk "i hela kroppen", som de sjuka pläga säga — vid närmare tillfrågan uppge de vanligen, att den sitter i korsryggen. Snufva, "ondt i halsen" med riklig slemafsöndring, tårflöde, ofta nog känningar från lederna med svårighet för rörelser och framför allt nervösa rubbningar, hastig tillbakagång af alla symptomen efter ett par dagar — allt detta är för influensan resp. förkylningen utmärkande. Man har nu velat beteckna de äfvenledes ytterst vanligt förekommande symptomen från mage och tarm —

.....
stället fatt på några af de små barnen. Hon drog omkring med dem, ledde dem vid handen, dansade med dem och predikade för dem om hur de skulle vara och skicka sig. Larssons minsta på två år, som stod och slickade öfverläppen, drog hon af med näsduken, och så körde hon in honom.

Medan nu Kajsa höll på med denna intressanta lek började dagen så småningom att ta slut. Kajsa började känna sig trött och hungrig och längta efter slätvällingen, som var hennes vanliga aftonspis. Hon tog adjö af barnen och begaf sig hemåt.

Hemma sutto mamma och pappa och mormor. Kajsa hälsade på allesamman i klump med en liten nick, drog af sig sin nya hatt och gick fram till mamma. Hon kom upp i mammas knä, slog sina armar om hennes hals och sade:

— Mamma, koka lite slätvälling, så jag kan få lägga mig. Jag är så trött så.

kräkningar och diarrhé — som utmärkande influensa framför vanlig förkylning — i själfva verket torde skillnaden vara ytterst obetydlig, och det vi kalla förkylning i många fall endast lindrig influensa.

Ty sedan en af de nämnda stora pandemierna gått öfver en trakt, plägar de följande åren influensan åter visa sig, merendels under den kalla årstiden, i form af allt svagare och svagare epidemier, svagare såväl med afseende å farsotens utbredning som å de enstaka fallens intensitet; till slut uppträda endast spridda fall, någon tid går, och så härjas åter världen af en ny epidemi med merendels häftiga och intensiva sjukdomsfall.

Stundom ser det ut, som om influensabacillerna hade förkärlek för nervsystemet, så att det blir en epidemi af nervös influensa; medan katarrhsymptomen och sjukdomsyftningarna från digestionskanalen träda mera tillbaka, stegas de sjuktes nervösa oro till delirier; nervsmärtor och t. o. m. förlamningar kunna uppträda. Andra epidemier utmärka sig genom att tarmsymptomen dominera — intestinal influensa; den tredje och vanligaste formen är den katarrhala, som litet hvar väl har haft.

Vid alla tre formerna är den intensiva matthetskänslan det sjukdomstecken, som långsammast ger med sig; sida om sida med denna går aptitlösheten, och praktiskt sedt är konvalescensen ej till ända för den sjuke, d. v. s. han blir ej arbetsfö, förrän aptiten till fullo återvänt.

Sedan den förra stora pandemien 1889 torde det ha trängt in i folkmedvetandet, att influensan själf icke är "farlig", endast de sjukdomar, den drar efter sig. Har man nu i minnet, att dessa komplikationer slå rot så att säga under den tid, den sjuke efter genomgången feberstadium går omkring olustig och aptillös, följer den viktiga regeln, att konvalescenten skall hålla sig inne och skonas för allt, äfven andligt arbete intill "influensan är ur kroppen" som det brukar heta; d. v. s. allra minst en vecka.

Har man då något sätt att skydda sig mot influensasmittan? Smittan synes öfverföras från person till person, men man är äfven nödsakad antaga, att den sprides med luften. Isoleringståtgärder synas därför föga löna sig. I tider, då elakare epidemier äro gängse, böra folksamlingar och möten helst inställas; den personliga hygien, som äfven eljest torde iakttagas, är särskildt af nöden här: folk böra undvika att taga hvarandra i handen, kyssas, använda hvarandras klädesplagg eller näsdukar o. s. v.

Det viktigaste för den insjuknade att observera torde vara, att han ställer så för sig, att han genast får vara i stillhet och sköta sig med sängläge, och ej af öfverdrifven pliktänsla envisas att gå i arbete; förr eller senare blir han tvungen att lägga sig mellan lakan och bättre då att mota Olle i grind. Hvar och en känner till behandlingen, sängläge, vid frysningar varm inpackning och varma drycker, antifibrin eller kinin, vid hosta Roséns bröstdroppar. Mindre bekant, men minst lika viktigt, är, att den sjuktes nerver få hvila och det till den grad, att han helst bör undvika att läsa! Det viktigaste af hela influensabehandlingen är skonandet af den angrifne under hela konvalescensen som ofvan påpekades. Ofaliga fall af lungdot och njurlidande hade med säkerhet kunnat undvikas om man beaktat detta.

Förr i tiden var det så vanligt, att man vid influensa tog de varma dryckerna i form af toddy, att de sjuke nu i vårt spritfattiga fidevarf ofta begära af läkaren, att han skall skriva ut sprit åt dem. Inte lär det vara nödvändigt, och inte lär det i de flesta fall vara skadligt, men man bör komma ihåg, att vid influensa äro njurrarna stundom, nerverna alltid försvagade, och vid sådana tillfällen är ju alkohol absolut förkastligt.

Älskad af gudarna.

Af IVAN TERJO.

Om du icke dödar din kärlek,
skall din kärlek döda dig.
(G. de Nerval.)

HOS EN GAMMAL KONSTHANDLARE I Rom, där jag stundom tittade in för att bläddra i gamla böcker och gravyrer från gångna sekler, gjorde jag en morgon ett märkligt fynd. Det var en liten, sliten anteckningsbok, mörk till färgen af barbaresksaffian. På midten fanns ett litet förgylldt bokspänne och på pärmen två nästan upplånade initialer: G. L. De gulnade bladen voro lätt fyllda af en distingerad kvinnas vackra handstil. På första bladet stodo dessa ord präntade: — "Jag har läst någonstädes: O! att dö som Raphael, visna i blomningen som en nyss utslagen äppelblomma och begråtas af hela Rom!" Rom! — För en kvinna är nämligen hela Rom detsamma, som den man hon älskas af. Den, som skrivit följande sidor dog midt i ungdomen — midt i kärleken — älskad af gudarna. —

Lockad af det egendomliga i denna öfverskrift, som lofvade mig en glödande och ren själs idyll eller drama, beslöt jag att förvärfva den gamla boken. Efter hvilka bedröfliga vedervärdigheter, hade väl denna lilla handbok i modern kärlek fallit i händerna på den gamle konsthandlaren, dömd att utlämnas till den lystnad och nyfikenhet, som trafikera en allfarsgränd?

Jag kände medlidande med den och tog den. Den var värdelös i den gamle arabiske köpmannens ögon och han afstod den till mig för en ringa penning. Jag skulle icke vilja sälja den för dess vikt i guld, sedan den bringat mig tröst under ensamma aftnar, och under höstkvällarna läser jag den om och om igen med brinnande andakt som en kärlekens bönbok. Det är endast dagboksfragment, som tvenne syskon-tankar likt ett silfversnöre binda samman: tanken på den älskade och tanken på den förestående döden.

VINTER.

Jag känner mig så trött, då jag vaknar, som om jag stege upp för ett högt berg: drömmens alp. O, aldrig mer kan jag känna glädje öfver att få lämna mitt läger, då solens ros blommar på himlens ängder. Aldrig mer sträcka ut armarna i känslan af ungdomskraft och känna mig så stark att jag kunde lyfta världen på mina skuldror. Aldrig mer känna mig så glad, att jag ville sjunga i kapp med frädgårdarnes alla sångfåglar.

Jag revolterar mot denna usla fysiska natur, som är en stackare i jämförelse med min inre varelse, så full af kraft och mod. Mitt sinne är en jaktfalk och min kropp ett rö.

Äh! hvarför har jag ej muskler af stål och armar af järn? Nej, jag är liksom invigd åt beständigt lidande, liknande de hvifklädda barn, hvilka genom föräldrarnas löfte blifvit invigda till klosterlif. Min hvifa dräkt är lidandet. Men detta lidande, som jag på samma gång förbannar och ärar, det är min bästa uppfostrare: det är mästartaren, som smider min själ.

Anda tills denna dag har mitt lif varit en ocean, där lyckans alla farkoster lidit skeppsbrott. De som älska mig äro endast mina stormars blå vågor. Mitt lif är en enda stor sorg, hvaraf allt annat beror och inför

Sänd Edra

Klädnings, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbiltyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos
A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker :- LUND.

Pröfva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

Kvinnoporträtt till dagskrönikan.

EN AF DE TIDIGARE LEDANDE KRAFTERNA inom vår svenska konstslöjd, som icke äger få kvinnliga namn af betydning, och äfven en af de främsta af dessa krafter, är Selma Giöbel, som den 11 juli fyllde 75 år. I Handarbetets väners barndom var Selma Giöbel medlem af dess styrelse — en konsthörande och initiativrik förmåga i sträfvet för denna betydelsefulla förenings första utveckling. Under en följd af år ledde hon det framstående företaget "Svensk konstutställning S. Giöbel", som äfven i rikt mått bidrog att bryta väg för det myckna, som spirade hos oss på konstslöjds område. Efter att för tjugo år sedan ha bosatt sig i närheten af Vadstena har Selma Giöbel dock icke upphört att arbeta på sitt område, därom vittna flera kompositioner samt det intresse hon visat för skyddandet och återupprättandet af en art af Vadstenatraktens gamla spetskonst, de knutna och trädde klosterspetsarna.

För två år sedan tilldelade Iduns Akademi sitt pris till Selma Giöbel för hennes gärning för svensk konstslöjd och textilkonst.

Med grefvinnan Hildeborg Wallenstjerna, född Reventlow, som den 21 juni afled å Villa Lek-Sand i Ballingslöv, bortgick en ädel och god kvinna. Äldsta dotter till greve Christian-Fredrik Reventlow och hans maka född Reventlow tillbragte hon sin barndom och ungdom på godset Ugerup i Skåne, vistades ofta hos danska släktingar och blef på grund af sin skönhet mycket firad vid Christian IX:s hof. År 1905 ingick hon äktenskap med sjökapt. C. Georg Wallenstjerna. Hon var en sällsynt duglig och själfuppoffrande kvinna, hjälpsam mot alla,

Selma Giöbel.

Hildeborg Wallenstjerna.

Rosina Hallgren.

Janken Wiel-Hansen.

ståde ägande förmåga att finna en utväg för alla som sökte råd hos henne och blef därför älskad och aktad af alla som kommo i beröring

med henne. Närmast sörjes hon af make och två små döttrar samt system Malvina Reventlow.

En vacker donation har blifvit gjord af fröken Rosina Hallgren, som så sorgligt omkom genom olyckshändelse i Mälaren den 14 sislidne juni. Vid testamentets öppnande befanns att fröken Hallgren föreskrifvit, att hennes kvarlämnade egendom, som förnämligast består af huset Bagensgatan 12 i Stockholm, skall instiftas till ett hem för sjuksköterskor, "som ägnat sitt lif åt vård af nerv- och sinnessjuka". Stiftelsen skall förvaltas af Storkyrkoförsamlingens kyrkoråd och distriktsläkare, och till minne af den aflidna föräldrar skall hemmet kallas "Hallgrenska stiftelsen för sjuksköterskor". Tvenne af husets våningar skola upplåtas till fria bostäder åt sjuksköterskorna och möjligen uppkommande behållning skall användas för lämplig utvidgning af stiftelsen.

Femtio år fyllde den 11 juli fröken Janken Wiel-Hansen, som gjort sig känd genom att hos oss väcka intresset för kvinnlig fäktning. Allt sedan sin tidiga barndom skicklig i sport — skidåkning, ridt, rodd — började fröken Wiel-Hansen dock först för 15 år sedan att utbilda sig i fäktningens konst, men nådde snart så stor skicklighet, att hon redan efter tre år vid de internationella täflingarna i Tourcoing i Frankrike kunde vinna första pris i kvinnlig florettfäktning. Genom hennes energi och intresse grundades 1905 Stockholms fäktsskola, hvars entusiastiska ledare fröken Wiel-Hansen fortfarande är.

denna pyramid af lidande äro de dagliga bekymren pygméer.

I afton kantrade solens gyllne skepp i hafvets löcken, floden rasar, svanorna se ut som små konungar i rimfrost och fiskmåssarna som lavinskred...

Jag lefver icke, jag betraktar mitt nuvarande lif som en öfvergångsperiod till ett högre lif i annan gestalt. Här nere eller annorstädes det vet jag inte — — men kärleken eller döden är nära.

Det är tövädarsdag. Jag har vankat af och an i skymningen på den stora stadens kyrkogård. Hur många olyckliga lufsöden ligga ej jordade där? Hur många tårar ha ej gjutits vid de grafvar, som snön håller fängslade? Några se ut som glömskans öar midt i det mänskliga eländets orena sjö.

På en marmorplatta stå dessa ord graveerade: — "Tills han kommer!" — Likaså med mig. Min själ är domnad af smärta. — Jag sofver, — — tills han kommer!

Döden! den skall bli den heliga förlösningen vid utträdet ur den invecklade, törnekranade labyrint, som nämnes mitt lif. Åh! där blommar dock ännu bedårande vildrosor!

Stoikern säger: "Nej smärta, du skall icke få mig att tillstå, att du är ett ondt." Jag säger som trons små martyrer: Jag lider så mycket. — — Men jag är så lycklig öfver att lida!

Vid hvarje morgongryning fordras det en nästan öfvermänsklig energi, för att jag skall kunna återtaga mitt arbete. Hvar är min Simon från Cyrene, som hjälper mig att bära mitt kors och följer mig steg för steg till Golgata?

En Guds tjänare sade i dag till mig: "Gibonne, du är på den konungliga väg, som förer till Gud!" Ja:

Per me si va nella città dolente
Per me si va nell' eterno dolore — —

Nå väl! Jag erinrar mig just Kant, då han efter att hafva undersökt alla filosofiska system säger: "Alla de böcker, som jag läst, hafva inte skänkt mig så mycken fröst som dessa ord: Till och med om jag vandrade genom dödsskuggans dal, fruktade jag inte ondt, ty Du är med mig, Din käpp och staf frösta mig! — Då dödsskuggorna förskräcka mig, tänker jag på denna psalm och går framåt — —"

Man ser violbuketter i klänningslifven på vackra kvinnor: Våren drager förbi någonstädes.

I dag såg jag honom smäle för första gången, och när jag tänker därpå, kan jag inte förstå, att vi i går inte ens kände hvarandra.

Jag påminner mig en fras af Paris: "Den man, som ler i sin fulla skönhet, skall gifva dig kärleken och döden. Men hvad är lifvet utan kärlek?"

Hans anlete är en okänd värld, som jag älskar att upptäcka, och jag spritter af stolthet för hvarje moralisk skönhet jag där uppläcker.

Jag älskar att betrakta honom, liksom barnen tycka om att fitta på de förgyllda bilderna i en vacker fésaga, och jag är färdig att önska mig en klänning, väfd af månstrålar liksom i sagorna för att behaga honom.

VAR.

Jag spørjer vägen
med längtande ifrig blick
och spritter till förlägen
för hvarje vindfläkt där gick.

I rymden gråter
jag längtande ut min sång.
Att ej se honom åter
min dag blir bäfvande lång.

Som pilgrim ilar,
barfotad, på förnästig
och först lycklig jag hvilar
i blicken han sänder mig.

Stundom synes en skugga på hans panna, och det är med mig som med Wilhelm Meister inför Mignons smärta. Jag skulle vilja vela hvarför? Jag vet ingenting om hans förflutna och vid tanken på, att han kanske älskar en annan kvinna, vissna blommorna omkring mig och dö —

I dag, då han inandades doften af en hvit syren, möttes våra ögon öfver blomman och det var vår — — Och på aftonen blommade syrenerna i min tanke — — Majbaggar flögo i mitt hår. På natten drömde jag om en liten sårad fågel.

Jag har tryckt hans hand. Min hand var iskall. Men jag har återsett honom. Han var härlig att skåda. Jag blef stående, stammande framför honom.

Hans hår krusar sig som ljusa vågor, då de bryta sig, och hans panna är som en hvit, hög klippa.

Landskapet är gudomligt i sin blomster-skud, höjderna i bakgrunden äro som hvitpuvdrade körsbärsträd, poem af oskärad skönhet. — — Mitt hjärta har sin blomnings-tid.

Söndagen är endast dagen före i morgon: då kommer han!

Han kom in i min bostad med en solstråle, själf en solstråle!

Jag vet inte än, om han älskar en annan kvinna, men hans ögon äro henne ej trogna, då de hvila på mig.

Jag har hela natten irrat omkring på stränderna i drömmens land och mött honom där. Det var i skymningen. Han stod alldeles ensam på stranden. Jag springer till honom. Han väntar mig under ett träd i blom. Utan ett ord tar han mig i sina armar, böjer mitt hufvud mot sin axel och i denna

IDUNS KOKBOK

är den bästa kokbok för det svenska hemmet.

af
ELISABETH ÖSTMAN.

7:de upplagan nu utkommen.
Pris kr. 6: — inb.

Konstfliten

Förening för hemslöjd och Konsthandverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan — — — Göteborg.

Ett societetsbröllop.

Löjtnant Carl Ridderstad och fröken Ebba Pauli, Djursholm. — Lamm foto.

tystnad hördes en röst säga, att vi älskade hvarandra. — — Jag vaknar full af saknad.

Min tanke är som ett arabiskt poem. Jag söker i fjärran min högt älskade, och han går vid min sida. Min blick åtrår honom och han lefver i min ögonsten, han bor i min barm och mitt hjärta kallar honom.

Bedröfvad intill döden sade jag mig själf: Han kommer aldrig att älska mig! — — Och natten och hela dagen hade jag beredt mig att afstå från honom, onödigtvis tuktat mig själf, kufvat den spirande passionen, ödmjukat mig och gjort mig allt obetydligare för att ej längre finnas inför honom, och då han kom, var jag lugn och kall. Men han tog nästan ömt för första gången min hand med en blyg åtbörd, som bad om förlåtelse, och hans panna var så nära, att mina lockar snuddade vid den.

En eldvåg sköljde in i mitt hjärta, och det var, som om solen återvände ur landsflykt, — så bländande, — så varm. —

Hans tankar kringsväfvade mig här
likt vackra fjärilar skygga.
Ur böcker, han vidrört, jag lär,
hur rädda sinnen bli trygga.

Hans blickar mitt rum beströ
med härliga liljor, som andas
ur kalkarna hvita som snö
en doft, som med ambra blandas.

Melankolisk, djup är hans röst,
den ständigt smeker mitt öra.
Ack! Den skänker mitt hjärta fröst.
Musik det är att den höra.

I dag ha hans ögon om blott för en minut
sagt: jag älskar — —

Han heter Guislane och hans namn ter sig
för mig med lefvande stafvelser, som
äro en sammanfattning af den älskades
sinneshöghet och stolta behag.

I drömmen spanner jag en hvit häst för
kabrioletten och min vän sätter sig upp
bredvid mig. På vägen tar jag upp en stac-
kars lam kvinna, som släpar sig framåt, och
för att göra åkdonet lättare afstår Guislane

sin plats till henne och tillryggalägger vägen till fots. Hästen galopperar. Vi flyga fram öfver isen, fara öfver diken, klättra upp för kullar, och plötsligt äro vi vid målet. Jag har glömt Guislane. — — En stämma förebrår mig därför. Jag känner en djup smärta trycka mig. — — Jag länkar på honom som blifvit kvar på vägen, kanske gått vilse. Men strax därpå blir han synlig, lite trött af vandringen, men belåten och med en knippa blommor i handen.

Hvilket förunderligt sammanträffande. — — I förmiddags möter jag den lama kvinnan på vägen, där hon släpar sig fram. Jag tar upp henne. Och då jag känner mig ned-

stämd af att förgäfvets vänta på Guislane, så får jag se honom komma ner för berget med händerna fulla af blommor. — —

Lifvei är en dröm. — — — Drömmen är ett lif.

Syrenernas blomklasar ha vissnat, konvaljerna ha ringt sitt Ave Maria i skogarna, körsbärsträden afklädt sig sin hvita skrud. Myskemadrans stjärnor, hvaraf älfvorna brygga den doftande majdrycken, sloka i skogarna. Bockfoten doftar ej längre i snären. För hvarje ny blomma, som grott i lidens spår, har vår kärlek vuxit.

Och rosorna slå ut i trädgårdarna och i mitt hjärta, då han förtäljt mig sin kärlek med ord, klarare än rinnande vatten, med ord, som fästa vingar på mina axlar, så att jag kan sväfvade omkring i världen, med ord, som fylla mina ögon med tårar och fästa ett näste af jublande, glada förhoppningar öfver ingången till min bostad.

SOMMAR.

Är det lyckan som kommer nu efter alla de grymma lidanden, som böjt min kropp? — — — Hvem är det, som sagt att "lyckan är tillfinnandes någonstädes, men att man aldrig går dit?" — Man tror sig hafva fångat den. — O! Jag är alldeles säker på att aldrig hafva mött den. — —

Jag är som en resande, som vandrat länge i en mörk skog, och som stannar bländad och vacklar, då han får se solen. — — Guislane's kärlek är min öppna plats i skogen.

För den likgiltiga världen är hans anlete en tillsluten bok. Då han ser på mig, är hans ansikte en bibel, uppslagen vid den allra vackraste sidan vid Salomos höga visa. Och hans ögon med himlens färg och hans läppar, tecknade som Eros båge, och hans panna hög som ett tankens citadell, tyckas säga:

"Hvad du är skön, min älskade, min vän, dina ögon likna dufvornas. — —

"Ja, som en lilja bland törnen, så är min älskade bland jungfrur. — —

Från Röda Stjärnans i dagarna avslutade kurs vid Ulfhäll; de tolf deltagarna. — O. Ellquist foto.

En glimt.

H

Fredrik Vetterlund.

"En tillsluten lustgård är min syster, min brud, en tillsluten brunn, en förseglad källa.

"Jag besvär Eder, I Jerusalems döttrar: oroen icke henne, som jag älskar, stören henne ej, förrän hon själf så vill. —"

Och då han är närvarande, tyckes mig luften dofta af osynliga violer.

Jag måste ligga till sängs, mina knän svikta. Jag lider af svindel, och det är en första landsflykt ur lifvet, innan jag på allvar går ut genom den mörka porten. —

Jag är sjuk af lunglidande, men känner mig mycket lugn och ler åt Guislane's envisa hopp, hvilket uppreser sig mot detta förräderi af ödet, som beröfvar oss den högsta glädjen. Han tror på kärlekens allmakt och tröft på att vaka vid min hufvudgård i ängslig väntan på den gudomliga hjälpen, som alltför länge dröjer, vill han laga mig i sina starka armar och bära mig in i de kaddoflande skogarna, där grenarna med daggen gifva mig ett hälsodop. Han vill svalka mig på ljunghedarna, där ormbunkssolfjädrar skulle jaga bort min melankoli, där ödemarkernas djupa andedräkt skulle bringa till ro de feberböljor, som dåna i min hjärna. Han vill föra till mina läppar alpherdarnas grofva bröd och mjölk från kor, som beta doftande gräs och rödklöfver. — — — Inblåsa i mig litet af sin manliga styrka och lifsglädje, vara Pygmalion för sin Galathea och se sin hvita ros purpras under hans blick.

Lyckan har kommit alltför sent. Den undergörande källan har dröjt alltför länge att bryta fram. Jag har inte längre kraft att dricka därur. Men det är mig nog att höra den sorla vid mina fötter, redo att släcka min först. Nu är det mig nog att binda min kärleve, sedan jag funnit en blåklint i min jordiska skörd. — — Guislane!

I morse gaf han mig att dricka dagg på rcsenblad, och mina läppar blefvo aldeles upptriskade därpå. Då han lite senare lutade sitt hufvud mot mig, såg jag en daggpärila i hans mörka ögonhår. "Det är bara en daggdroppe", sade jag och drack den. — Den var bitter.

Från mitt läger ser jag molnkavalkader, som löpa till storms på himlen, och svalorna glida som luftiga pilar, afskjutna af någon osynlig skytt. — —

Jag betraktar dammpartiklarnas ogripbara snö, som dansar i den lysande strimma solen ritar genom mina nedfällda persienner. Jag betraktar blommorna, som omge mig och frågande titta på mig med små kloka, snart förvisnade ansikten och säga: "Vi skola dö med dig, men vi hafva blifvit älskade af solen, skonade af vindarna, vi ha gungat våra blomkalkar i den doftande luften, och vi känna det ej som någon förlust att ej få åldras. Vi dö på skönhetens altare, älskade af gudarna!" —

I aftonens stillhet hör jag klockorna ringa, nunnor skrida fram på den grå vägen, och korpar kraxa. Jag skulle vilja sofva, sjunka in i sömnen som i ett glömskans haf och icke vakna, förrän Guislane träder öfver min dörrtröskel.

Han måste tänka mycket på mig i afton, ty så många fåglar flyga omkring mitt fönster och han har sagt mig att hans tankar äro de svalor, som kretsas kring mitt tak.

O! hvilken förskräcklig sång regnet sjungit i natt till min sömnlöshet. Jag hör, hur regnet faller och dränker mitt hopp om att få se honom. Han kommer icke! Lyckan på hvita fötter vandrar icke på smutsiga vägar. — I går afton rådfrågade jag himlen. Den var öfversållad med diamanter och alla

I sommarns djupsta, ensligaste glans jag ser ett ödsligt torg i fjärran stad, som verkligt jag har sett en enda gång — en eftermiddags milda fjärrglans, den som väcker oresonligt lyckofraf.

Mig tycks, jag vandrar in uti en syn. Jag känner ingen människa, jag går små vänligt tomma gator, långt från allt, och ned på staden ser ett åldrigt torn bland några tunga gyllengröna träd...

Hur blir man sjuk i själen af att se, att ensam se, all denna ljuflighet, och dock, hvad ensamheten själf är ljuf med rymden full af nordisk juligglans, vemodigt gyllne eftermiddagsglans!

Den staden är en syn. Den glimtar till med allt sitt trånande och milda sken som väcker och som läker själens ve. Jag var där blott en enda sommardag och vet att dit jag hittar aldrig mer.

Jag vill ej hitta dit, ty som den var beständigt skall den stå i själen kvar.

.....

stjärnorna hviskade Gibonne! Och alla planeterna hviskade Guislane! Och på Vintergatan kom min förverkligade åstundan vandrande med ett vaxljus i handen.

Där jag ligger sömnlös i mörkret med vidgade pupiller, tror jag mig alltid se Guislane, vakande vid min hufvudgård. Han lyser hvit och gyllene, som bilderna i en bönbok, och sprider sådant ljus som en stor mystisk lilja, och hela mitt rum fylles af välukt.

Trolofvade! Våra själar äro det sedan länge, och det är det väsentliga. Hvertill tjänar ett jordiskt löfte, då vår kärlek ej når sin fulländning, förrän vi uppnått det lugna vatten, som sköljer evighetens strand?

Jag kan snart hans själ utantill. — Den är ett hvitt poem, skuggadt af melankoli.

H O S T.

I en missmodig stund lade han sitt hufvud på min arm, och, då han åter reste sig, aftecknade sig spetsen på min hvita dräkt i rödt mot hans pannas hvithet, och jag tänkte på konung Enzo, som frågade en

kvinn, hvarför hon af egen fri vilja kom för att dela hans fångenskap. Kvinnan svarade, att då hon var liten, hade hon med sina kamrater gått och stödt sig mot cellens galler för att se, om i mörkret därefter den vackra, fångne kung Enzo sof. Och järngallret hade tryckt som ett flammande rödt kors på det predestinerade barnets panna. Sedan hade åren utplånat märket i hennes hud, men i hennes själ brann det flammande röda korset alljämt, så att hennes enda åtrå var att älska konung Enzo och hans fångelse. Ah! det är mycket bättre att dö, än i fjärran se att man ej längre är älskad.

Likväl plågas jag vissa stunder af först efter hälsa och lif. O! att bara få vara en liten arbeterska, med en skaff af hälsa, med violer för en ringa penning i klänningslifvet och få blifva hans hustru! Jag skulle inskränka min ärelystnad till att se honom le, offra min frihet så fullständigt, att hans armar voro mina bojor, och jag skulle ej med ett steg öfverskrida hans kärleks eldcirkel.

Om jag förlorade honom, skulle jag sörja hela mitt lif. Hans kärlek är mitt dagliga bröd. Hans tanke min resekost.

Jag känner en djup glädje. Det är den sista. Den är nästan öfverjordisk, då jag förnimmer att den kärlek, hvarmed han älskar mig, gradvis förändras. Den adlar honom, bekläder honom med en högre skönhet och badar i ljus hans underbara ögon. Då han betraktar mig, blir hans ansikte som förändrigadt, och smärtan har sitt säte på det forna småleendets plats.

Jag önskar att, då döden kommer, min själ skall blifva genomskinlig som speglön bland Sierra Nevadas berg, på det att Gud må kunna betrakta sig däri.

O! att slippa se murarna till vår kärleksfästning instörta den ena efter den andra, att få gå midt under festen med hela kronan af illusioner, att slippa se skönhetens blomkrona vissna och önskningsarnas kalk tömmas — — gå bort och lämna saknaden bakom sig, gå bort medan ännu min panna är ett alabastertorn för honom, mina ögon glömskans sjö, mina bleka kinder som varm snö och mitt ord en fetisch, som helar och tröstar, — dö, medan han ännu finner mig vacker och säger mig det.

Sedan han utvalt mig, känner jag det, som om en pansarskrud skyddade mina hvita fötter, så att de aldrig mera skulle smutas af jordens stoft. En våg af ren kärlek har dränkt alla vanhelgande tankar. Allt har störtat samman omkring mig. Där finns ingen annan än han, som står där hög som ett kapell på en klippa midt i ökn. —

Jag har aldrig sagt honom, hur mycket jag älskar honom, för att han ej må lida så mycket, då han förlorar mig. —

*
V I N T E R.

Där tystnade plötsligt den lilla anteckningsboken i barbaresksaffian. Där fanns blad, dränkta i tårar, som talade om de bleka och tysta dagar, som följt på ett afskyvärdt svek — oskrifna blad, då dödens hvita vinge flög förbi, och på sista sidan hade en väns hand under korset och *Requiescat* tecknat dessa ord:

"Hon lefde upp igen och blef bedragen i sin kärlek. Hon dog i fruktansvärd smärta, dog af sorg."

Död midt i ungdomen. Älskad af gudarna!

"JERUSALEM" FILMAS I RÄTTVIK

1. Kyrkfolket på Siljan. 2. Kyrkbåtarna dragas i land. 3. "Där kommer hon". 4. Brita (fru. Bosse) och Lill Ingmar (Viktor

Sjöström) komma till kyrkan. 5. Kyrkfolket i väntan på högmässan. — Heurlin foto

SELMA LAGERLOFS "Jerusalem" i bearbetning för filmen har under denna sommar inspelats i Rättvik af A.-B. Svenska Biograf-teatern. Af det stora verket har ännu så länge en-

utför äfven själf Lill Ingmars roll. Hans motspelande fru Bosse är Brita. En af våra bilder visar Lill Ingmars och Britas kyrkfärd då Brita efter utjänt straff som barnamörderska

dast inledningskapitlet behandlats. Ingemarsönernas saga sådan den utspelades i sina första skeden då Lill Ingmar hämtade sin trolofvade Brita ur fängelset, har här blifvit föremål för behandling. Victor Sjöström står som scenisk ledare och

visar sig i kyrkan. Nyfikenheten från kyrkfolkets sida är stor.

Med detta filmverk har Svenska Biografteatern fortgått på den väg den framgångsrikt slog in på med "Tösen från Stormyr-torpet".

Svenska

— ett vackert tvärsnitt

1. Konungen förklarar
Mässan öppnad.

Några af Mässans le-
dande män:

2. Generalkonsul J. Hy-
berg, kommissarie.

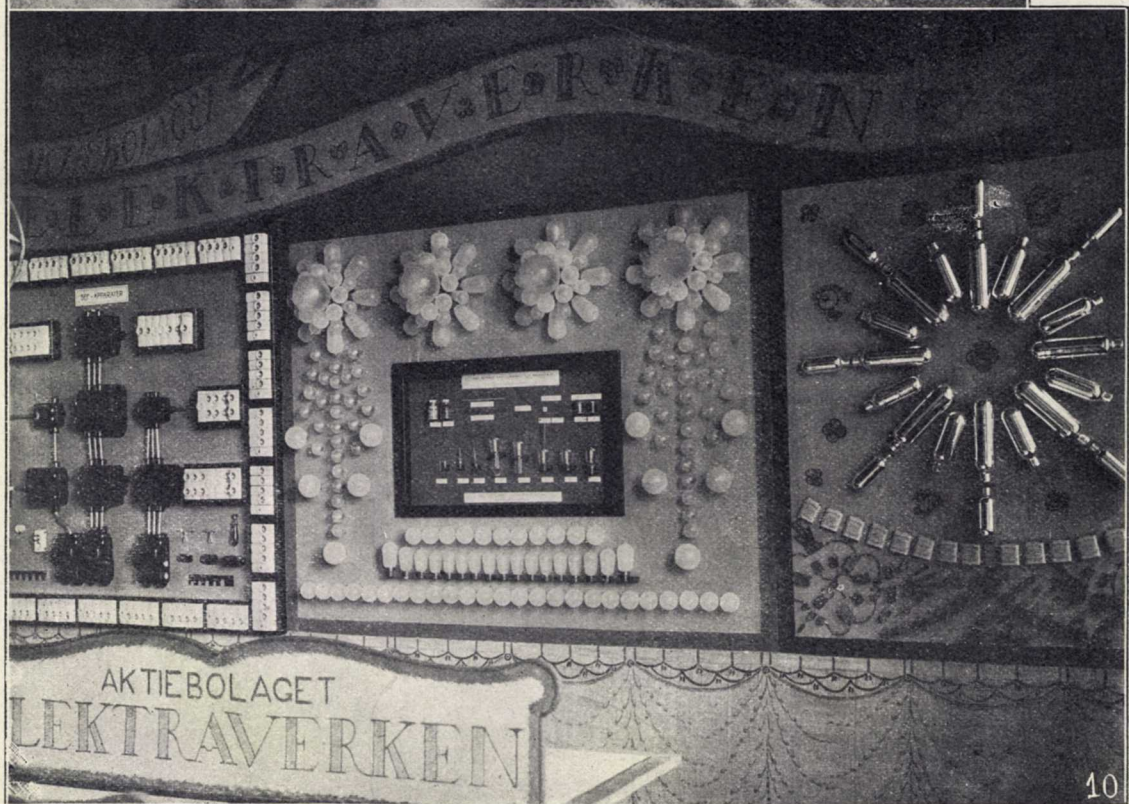
3. Konsul C. Aug. Kjell-
berg, styrelsens ord-
förande.

4. Direktör Wald. Zach-
risson, kassaförvaltare.

5. Ingenjör K. E. Has-
selblad, ordf. i förvalt-
ningsutskottet.

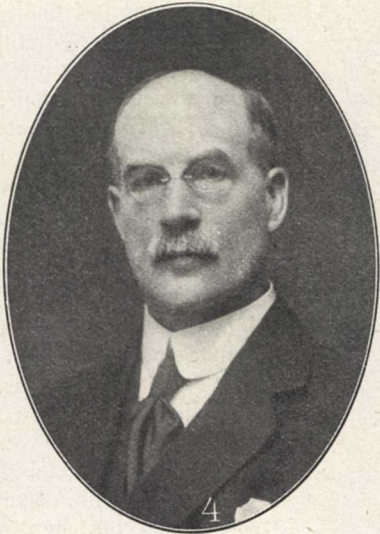
6. Handlanden Gust.
Sjödahl, ordf. i näm-
den.

7. Handelsinstitutet, då
Mässan öppnades.

Mässan

genom svensk industri.

- 10. Elektraverkens utställning.
- 11. Rörstrands utställning.
- 12. A.-B. Revolts märkliga utställning.

Från kungaparets resa i Värmland:

- 8. Besöket i Arvika kyrka.
- 9. Drottningen tecknar sitt namn å minnesstenen i Skillingmark.

- 1, 7, 10 11, 12. Anna Backlund foto.
- 5, 3, 9. Larsen & Odvall, Arvika.

Wieslandadöttrarnas släkttraditioner.

SASOM TILLSYNNINGSMAN öfver kyrkoarkiv i åtskilliga församlingar, i hvilka jag haft anställning, har jag erfarit, att jämförelsevis många personer i våra dagar intressera sig för släkttraditioner. Gifvetvis binder sig intresset företrädesvis vid den egna släkten. Gång på gång har man alltså vänt sig till mig med begäran om forskningar i äldre församlingsböcker för vinnande af klarhet i släktled så långt tillbaka som möjligt. Trots både dammet och möglet i kyrkornas gamla arkivsamlingar har det alltid varit mig kärt att syssla med forskning i desamma. Jag ville nästan säga, att detta är ett angenämt sätt att pläga umgänge med de gamla fäderna — ett umgänge, som torde böra värma känslan af vördnad för dem. Ty man kan både i och mellan raderna i de gamla luforna spåra vittnesbörd om gammal fro och heder af äkta slag.

Församlingsböckerna lämna emellertid sällan ledning längre bort i tiden än till slutet af 1600-talet. Med fillhjälp af andra källor påvisas nu här ett släkteregister, som omfattar 44 led, sträckande sig från jarlen Biartmar till de bekanta Wieslandadöttrarna. Dessa sju systrar voro 1. Anna Dorothea, f. 1722, †1791, g. m. prosten Isak Heurlin i Wieslanda; 2. Kristina, f. 1726, †1795, g. m. kyrkoh. Jonas Bergenholtz i Noftebäck; 3. Margareta, f. 1727, †1808, g. m. prosten Isak Widebäck i Lenhofda; 4. Katarina, f. 1729, †1782, g. m. prosten Gabriel Odman i Hjelmseryd; 5. Helena, f. 1729, †1814, g. m. prosten Lundeberg i Hofmansorp; 6. Sofia, f. 1732, †1799, g. m. prosten Jonas Wieselgren i Lenhofda och 7. Ulrika, f. 1735 (dödsåret obekant), g. m. prosten Nils Wieselqvist i Wieslanda. Deras fader var prosten Samuel Wiesel d. y. i Wieslanda, f. 1699, †1773 och g. m. Margareta Littorin, f. 1679, †1774. Denna Margareta härstammade i rätt nedsligande led från Biartmar Jarl och bildade efter honom det 43 släktleddet. Det kan historiskt uppvisas, att Wieslandadöttrarna på mödernet härstamma från den äldsta danska konungaätten. (Se "Om Elias Fries Släkttraditioner och personliga minnen — af Lamech Rydeman, Lund 1915. Gleerups förlag) och att de genom denna stå i släktrationer till de äldsta svenska och norska öfverkonungarne. Så t. ex. gifva släktförbindelserna ifråga vid handen, att ättartalen gå till Ynglingar och Sköldungar, Ruriska ätten i Ryssland, Macedoniska kejsarätten i Konstantinopel, Piasterna i Polen, Ostgoternas konungasläkten, Wittkind den store, kejsarne af sachsiska ätten m. fl. äfvensom till den svenska sverkerska konungaätten och de danska Valdemarerna o. s. v. (Se "Gamla Wieslandasläktens historiska anor". Göteborg 1873). Här må vidare exempelvis nämnas, att Wieslandadöttrarna härstammade i 36 led från Ivar Vidfamne, i 33 från Sigurd Ring, i 32 från Ragnar Lodbrok, i 27 från Erik Väderhatt, i 24 från Olof Skötkonung, i 19 från Valdemar I den store (om hvilken sistnämnde historien berättar att han "hade en god medhjälpare i biskop Absalon").

Om Wieslandadöttrarnas stamfader Biartmar Jarl säges i Hervoras saga p. 66 att han "rädde

1. Elias Samuelsson Wiesel. 2. Elias Wiesel's hustru Kristina Drinberg. 3. Samuel Wiesel d. y. 4. Samuel Wiesel d. y:s hustru Margareta Littorin. 5. P. Wieselgren. 6. Samuel Lorentz Ödmann. 7. Kristoffer Isak Heurlin. 8. Gunnar Olof Hyltén-Cavallius.

öfver Aldeyoborg" (i Gardarike, Ryssland) "och, oansedt han har icke högre stånd's namn, var han dock wel så rijk och mechtig som någon konung. Han ätte en dotter som het Swafa; hon var en artig pigga, och nu fullvuxen. Thär skulle Andgrims söner resa förbi; och drogo the thär inn. Jarlen fagnar them med gästabod: och när the hade thär något dvalst, begärde Angantyr (en af de mest framstående af Andgrims 12 söner) att Jarlen wille gifwa honom sin Dotter till hustru? Biartmar jakar thär till, så wel som dottern och lagades nu till en stor gästabods högtid: och i thenne bröllops högtid blef Angantyr och Swafa, Biartmars dotter, sängleddet".

"Biartmar Jarls dotter Swafa födde barn; och thet var itt pigebarn. Och war thet mongas wilie att hon ey skulle föda thet upp, säijandes thäraf ey wara att förmoda någon god Qvinnoart, om thet släktades på sins Faders fränder. Men Swafa sade att thet skulle födas upp*: ty af thet skulle stora slekter komma; och Andgrims söner themed bliwa understödde: och lät gifwa barnet namn, och kallade (det) Herwor. När hon växte upp war hon mycket deyelig, och så stark som karlar. Hon wande sig wid skot och boga, wid swerd och sköld, men intet mycket till att sömma och bordera. Och när hon var så gammal att hon kunde taga sig något före, gjorde hon mera ondt änn gott".

Se här ett prof på Herwors poetiska alster!
"Hon quad thesse wijsor:

Snarliga skall jag
Laga mig till,
Bleika hwijt lijn
Förr än jag far bort.
Thet är ey långt till:
I morgon förty,

* Som bekant plägede på den tiden (omkring år 500) snart nog efter ett barns födelse afgöras, huruvida detsamma skulle få lefwa eller ej. Fick barnet behålla sitt lif, blef det utan drojsmål wattenöst för att därefter omsorgsfullt vårdas.

Will jag skära mig särk
Och resekläder ny."

"Herwarder (Herwor förklädd till karl) lade sig på sjöfweri een tijd bårtåth när hon leddes wid thet wäsendet, for hon hem till Biartmar Jarl (morfadern), och satte sig till Qwinfolks handslögder; och war mycket namnkunnig af sin fägring".

Ehuru Hervorasagan har åtskilligt både lustigt och intressant att andraga om Hervors ättlingar, tillåter gifvetvis icke utrymmet att här återgifwa detta. Däremot må några korta drag ur Wieslandadöttrarnas hemlif — hufvudsakligast med ledning af uppgifter från Samuel Ödmanns "Hågkomster" — här meddelas. Wieslanda prästgård var på sin tid att betrakta såsom ett verkligt mönster med hänsyn till goda seder, ordning och flit. Nya anordningar ifråga om möblemang, husgeråd och lefnadsvanor tillåtos dock icke. Allt skulle vara i samma skick, som för lång tid tillbaka varit för detta prästhus betecknande. Hundraåriga vänor bibehöllos noggrant, och gamla plägseder fingo icke rubbas, något som föranledde Ödmann att förlikna detta hus vid "ett slags öfverjordiskt Herculanium". Arbetsordningen var konstant. Redan kl. 4 på morgonen ringde "en väckare första reveillons". Ungefär en kvarts timme därefter

gaf prostens klocksträng den andra. Inom en kort stund skulle drängarnas "plejel" höras från logen och sju spinrockar surra omkring en flammande spiseld. Yttringarne af fliten voro så i detalj inwande, att "allt utgjorde ett urverk utan lod." Denna intensiva arbetsamhet befordrade hälsa, välstånd och trefnad. Husets döttrar, arbetsmyrorna, voro friska som vinterny och glada som "fågeln i morgonstunden". Helt naturligt kräfde den ungdomligt svällande lifsglädjen sina nöjesstunder, på hvilka prosten och prostinnan visserligen icke lade band, men åt hvilka de likväl gifwo traditionens prägel. Det gällde att roa sig i trogen öfverensstämmelse med förfädernas metoder för nöjesöfning. Den gammaldags muntra festligheten koncentrerades företrädesvis vid julen, men jämväl vid ostmötet och de s. k. humlekvällarne. Då ville glädjen icke rymmas under taket — ej underligt, ty taket på den tiden var just icke så särdeles högt.

Matordningen betecknades som "hederlig", bordets förråd som rikliga, men höfviskt tarfliga. Barnen fingo åtnöja sig med skedar af päronträ, under det att far och mor vanligast föredrogo sådana af silfver. Kaffe förekom aldrig. För fruntimmersfrämmande af herrskaplig valör hölls té, dock sparsamt nog, ty $\frac{1}{4}$ skålpund måste räcka i fyra år. Till kryddor och liknande saker anslogs ett årligt belopp af 6 daler silfvermynt. Sockret kräfde en jämförelsevis dryg del af det anslagna myntet, ty det årliga behövet af den varan gick upp ända till 2 skålpund. I hökeriafären hämtades julfisk, salt och sill, men till mycket noga begränsade kvantiteter.

Förunderligt att säga, saknade emellertid icke prästhuset ett rikt och omväxlande bord. Detta förklaras af de ymniga produkterna från den stora och synnerligen välsköfva ladugården, den rymliga bigården, de talrika hönsen, och för öfrigt af rika byten från fiske och jakt. —

LITTERATUR

HILDA SACHS: MÄN OCH BARN.

Frams förlag. Pris 25 öre.

HILDA SACHS HOR TILL DE FÅ KVINNOR hvilka påtagit sig det otacksamma värfvet att beifra de speciella orättvisor för hvilka kvinnan som könsvarelse är utsatt.

Dessa kvinnökönets allmänna åklagare äro allför få och värfvet otacksamt nog. Flertalet af de kvinnor som, därför att de icke för egen del lidit orätt och alltså icke äro målsägare, skulle kunnat framträda som sina lidande med-systrars advokater ha just af samma skäl hållit sig borta. Genom uppfostran och tradition, genom okunnighet om och skygghet för lifvets mörka sidor ha de kvinnor hvilka äga bildning och auktoritet nog att verka som opinionstagare blifvit oförmögna att bryta den af männen inlärdas tankeslentrianen i dessa ting. Om kvinnorna som helhet kan man säga att deras sociala sam-vete ännu icke reagerar som det skall — den gamla frågan: skall jag taga vara på min broder och min syster? är ännu alltför mycket i svang.

Man bör därför vara dubbelt tacksam mot dem som drifna fram af sitt samvete icke bry sig om att de bli ansedda som trötsamma, oblyga och taktlösa därför att de påpeka samhällets partiskhet för mannen och den brist på insikt om kvinnans lika stora rättighet till hänsyn för sin samhällsviktiga egenskap af moder, samt de rent af fasansfulla konsekvenser denna partiskhet medför för dessa som det borde vara samhällets mest frångående behof att skydda, nämligen barnen. Hilda Sachs lilla broschyr "Män och Barn" är ett nytt bevis på författarinnans nit och trohet mot den kvinnornas sak hon gjort till sin, och hvilken hon äfven här försvarar med samma talangfulla uddighet och skärpa som alltid förut. Genom sitt praktiskt klara och logiska sätt att genom konkreta fall illustrera lagarnas och lagförslagens abstrakta sätser uppnår hon ofta en slående styrka i bevisföringen — som t. ex. i den lilla artikeln "Faderskapets anda" där hon genom den meddelade anekdoten ger oss det nuvarande systemets rent af vanvettiga ensidighet som "in a nutshell."

"Män och barn" är alltså en mycket nyttig lektyr för den stora mängd kvinnor jag häröfvan talat om som de ovetande och likgilliga. I knapp och kort form med aforistisk klarhet och välgörande vederhäftighet, utan all lyrism och känslotänkande ger den genom sammandrag af andemeningen i sina lagförslag och blixtnabb belysning af deras verkan i praktiken en så pass skärande övertygande bild af det nutida tillståndet att jag tror att många nöjda och likgiltiga kvinnor skola tvingas att rysande säga: "Är det ännu icke bättre? Är det verkligen ännu så gallet bestädt?"

Och därpå — hvilket är det vi alla måste komma till: "Är icke detta tillstånd i någon mån äfven mitt eget fel, därför att jag icke reagerat kraftigare". Ty kom ihåg det: kvinnans likgiltighet för kvinnor har alltid varit det största hindret för vårt fulla erkännande som ett kön, hvars kraf och klagomål det är värdt att taga på allvar!

Eller för att citera Hilda Sachs djupa och sanna ord i slutet af kapitlet "Människooffer": "Det är nämligen icke mannens skull allenast att faderlighetens anda saknats. Kvinnorna bära också en del af ansvaret såsom i sin mån uppbringande den allmänna meningen, såsom för lifet i opposition mot den allmänna lättvindighet med hvilken språkbruk, seder och slentrian kastat bördan ensamt på dem och sålunda beröfvat en stor grupp uppväxande en mans stöd och en mans skydd, och äfven beröfvat mänskligheten det goda den kunnat njuta af om faderlighet varit en mera värderad insats i det manliga sinne-laget."

I samma artikel gör förf. ett par så träffande reflexioner om följderna af mannens brist på fadersansvar, reflexioner vidgande sig åt en så träffande pacifistisk vidräkning med den del

denna ansvarslöshet har i skulden till världskri- get att jag, hur frestad jag än är att ordagrant citera dem, måste hejda denna lust, då det skulle vara skada om icke läsaren af dessa rader i stället skaffade sig den lilla broschyren och läste dem i deras sammanhang med hela den sant moderliga och mänskliga lifssyn den ger som författarinnans egen.

ANNA LENAH ELGSTROM.

EN LÄSVARD KRIGSBOK.

"BLAND KRIGSMÄRKTA" ÄR DEN FYNDIGA titeln på grevinnan Alice Trolles nya bok, en samling rön och stämningar från en studiefärd i olika delar af Tyskland våren 1917 (Åhlén & Åkerlunds förlag. Pris 3:75). Den ansluter sig rätt nära till hennes för omkring två år sedan publicerade volym "Bland sårade" och bekräftar vår uppfattning af grevinnan som en sympatisk litterär talang.

Alice Trolle har mycket goda naturliga förut-sättningar för reseskildringar, där svenska pen-nor numera oftast åstadkomma blott en flack journalistik. Hon iakttar med öppna, verklig-hetskära sinnen, med blick för den pittoreska detaljen men också för det väsentliga i en före-teelse — hvilket ju är mindre vanligt hos skrif-vande kvinnliga resenärer. Denna förmåga af friska och klara intryck paras med ett ej ringa poetiskt temperament, bearbetas af en medfödd och odlad smak, så att det stilistiska resultatet får en behagfull, personlig karaktär, märkbar icke minst i föredragets rytm. Framställningen ter sig målerisk, inriktad på att fasthålla så mycket som möjligt af sensationernas ursprunglighet, men den blir aldrig öfverlastad med uttryck för rörelse och färg, franskt skolad som den tydligen är. Fränsedt en eller annan syntaktisk svaghet och osvensk vändning, plus den lilla böjelsen att skriva predikatlösa meningar — alltså små fel på ytan — kan man med nöje erkänna Alice Trolle som distingerad äfven i litterär bemärkelse, som en författarinna, hvars konstnärliga syften och an-lag äro afsevärda.

Boken ger oss dels några glittersnabba men bjärta och karaktäristiska, helt äkta bilder från lifvet på gator och restauranger, sådant de långa svåra krigsåren präglad detta, dels interiörer från fånglägren, tecknade med kritiskt öga och säker hand af en person, som tack vare goda diplo-matiska förbindelser fått se och höra mer än som vanligen är fallet. Bland de förstnämnda lägga vi märke till många hjärtligt och intelligent affattade typer; kanske fäster man sig i syn-nerhet vid den fina och rörande men alls icke känslosamma krogvisan af en lifen kellerin, hvars hela väsen blifvit "krigsmärkt". Bland skisserna från fånglägren tas utan tvifvel pris-et af den döende negern, hvars hjälplösa främ-lingsskap och stumma heroism författarinnan fått fram på ett par tre sidor med förvånande åskåd-lighet och meningsfullhet. Man glömmer icke denna skarpa men alldeles tendenslöst hållna bild af den förnötte barbaren med all sin äkta inre kultur mot bakgrunden af de rikas barbariska civilisation, den europeiska humanitetens bank-rutt. Det ligger en fördjudad medkänsla och en ej ringa förmåga af konstnärlig syntes, nästan symbolformning bakom en sådan lifen tafla.

Grevinnan Trolles psykologiska och humani-tära intressen åtföljas af en subtil känsla för tingens poesi, stadsvyens eller landskapets, och de stämningar, som födas under vissa naturför-nimmelser, meddelar hon varmt och suggestivt, här t. ex. i några vackra westfaliska värsce-ner eller i München-skissen, där verkligen bevarats något af "den säregna doft som är Münchens. Något som tyckes sammansatt af svala bergvin-dar och violers välukt".

Denna besjälade talang för friluftsmålning och kärlek till naturens forna uttryck och färgspråk tycks mig än mera klart framträdande i en rad skildringar från det kärnsvenska landskap, Oster-götland, där fru Trolle, såsom maka till länets styresman kommit att bli bofast och hvars rika artistiska och kulturella värden hon studerat med hängifvenhet och skönhetsglädje. Dessa skildrin-gar, af hvilka ett urval f. n. publiceras i Ost-göta-Correspondenten, torde äfven de framde-les bli synliga som bok.

"Bland krigsmärkta" säljes till förmån för dis-pensärverksamhet, fri mjölk åt obemedlade tu-berkulossjuka. Detta vänliga och gagnande syf-te bör vara ytterligare ett skäl att förvärfva grev-innans arbete och lära känna en i sin art in-tressant författarinna, hos hvilken världsdamens förnämhet otvunget sammansmälter med en för-domsfri, rent mänsklig lifsuppfattning.

ERIK NORLING.

Prosten Samuel fick med sin hustru endast döttrar — förutom de sju nämnda tvenne, som af-ledo i späda åldern. Det hjälpte således icke att prostparet innerligt längtade efter en son. En dag, då profinnan var nära sin nedkomst, och man tyckte sig af vissa hemlighetsfulla tecken hafva anledning vänta en son, blef mannen kallad i socknebud. På återvägen möter han en lö-pande tjänare. "Har mor välfat i kull ugnet?" — Ja. — "Det är väl en flicka igen?" — Nej. — "Alltså ändtligen en son." — Nej. — "Hvad då?" "Två stycken flickor." Fadern gick något nedslagen in, tog den äldsta af tvillingarna i sin famn och sade: "Du ska lämna mig den äldste son Gud ger dig." 21 år därefter födde hon en son, uppkallad efter morfar och farfar. Morfadern fick verkligen sin önskan fullbordad. Af den lille dottersonen, som erhöi sin första uppfostran hos sina morföräldrar i Wieslanda, blef i si-nom tid en stor man: den bekante Samuel Od-mann. —

De raska prästdöttrarnas husliga duglighet gjordes så småningom genom ryktets vingar be-kant i hela stiftet. Den kvinnliga dugligheten var på den tiden — såsom vi hoppas att den alltid må blifva — i synnerligen hög kurs i den allmän-na föreställningen. När nu den yttre fågringen gaf sin tjugande glans åt de jungfruliga dygderna, som fallet lär varit med Wieslandadöttrarna, så inträffade vis å vis dessa ungmör förklarligt nog, hvad en idog flicka i leendets ljusa tecken säges hafva förespått i dessa hoppfyllda ord: "Jag ska väfva mig en randig kjortel, en randig kjortel, så komma friare från alla orter, från alla orter". Till prästhuset i Wieslanda kom den ene efter den andre; och så blefvo af de sju systrarne 6 prost-innor och en kyrkoherdefru. Tillsammans skänkte de lifvet åt 33 söner och döttrar; ty ingen af dessa matronor blef barnlös. —

Slutsatsen af de forskningar jag gjort, styrker mig i öfvertygelsen att Wieslandadöttrarnas nu lefvande afkomlingar torde uppgå till ett eller annat tusental, spridda företrädesvis i vårt land, men äfven förekommande i Finland, Danmark, Norge och N. Amerika. Det ställer sig — tack vare nedannämnda källskrifter — jämförelsevis lätt för dessa afkomlingar att kombinera sina respektive släktled med det 44. från Biartmar Jarl (hoc est Wieslandadöttrarna.) Sålunda kan man få fram en släktafatta af icke mindre än ett fem-tiofotal led!* För att påvisa möjligheten däraf tar jag mig friheten omnämna, att jag äger 10 barn-barn — min ålderdoms glädje —, som härstamma i åttonde led från prosten Sam Wiesel d. y:s syster Margareta. Kopplar man dessa led till ofvannämnda Margareta Littorins, så har man det 50. från Biartmar Jarl gifvet.

Icke mindre än 133 släktnamn förefunnos i vårt land på 1880-talet, hvilka namn buros af perso-ner, som i rätt nedstigande led härstammade från Wieslandadöttrarna.

För uppställningen af dessa släktraditioner fin-nas följande källor att anlita: Hervora saga. Upp-sala 1672; Grotes Stammtafeln; Hübners geneo-logische Tabellen; Königsfeldts Monumenta Ulle-rakensia; Scriptores rerum Suecicarum; Scrip-tores rerum Danicarum; Erics Olai chronika; Strinnholms Svenska folkets historia; Wieselska släktheregistrer — Göteborg 1873 och Gamla Wies-landasläktens historiska anor. Warberg 1881.

LAMECH RYDEMAN.

* Jag nästan anar, att denna lilla artikel, even-tuellt inrymd i Iduns spalter, kommer att sätta släktforskningens myror i hufvudet på mer än en af dess läsare.

Manuskript och bref

af redaktionell natur torde alltid adresseras till Redaktionen af Idun, ej till någon särskild medlem af densamma.

Lyckostenen.

Af AMANDA KERFSTEDT.

ERIK PERSSON KOM INSTOFLANDE I KOKET där hustrun stod och sköljde potatisen till frukostmålet. Han såg inte glad ut, och inte var det med mild röst han sade: "Du hade inte gett mörra näffodret, som jag bad dig om, ho har stått på svält hela natten."

"Du hade inte ute å göra, å ja har mina sysslor te sköta, å inte dina."

"Ja tänkte man å hustru skulle hjälpa hvarandra," sade han ännu tämligen fogligt.

"Ja, sir inte te att ja får någon hjälp," sade hon med skarp röst. "Veden får ja släpa in själf, å ofta får ja spänta'n mä. Då va allt anlessare ja tänkte mäj giftermålet."

"Ja å dä så att du inte å belåten, så kan ja nog ge'et på båten allihop. Te kifvas å träta hvar eviga da, dä blir en inte glad åf."

"Ja vars, gärna för mäj, ja rosar inte märknan. Du kan ju fresta på å ta Ida i hagen," och med detta besked gick hon in i kammaren och slog häffigt igen dörren om sig.

Sådana uppträden utspelades dagligen mellan de båda makarna och värre och värre blef det. Han som egentligen var godmodig till sin läggning förlorade ofta tålmodet och då gick han för det mesta ut i byn och kom hem sent på natten, stundom lite yr i hufvudet och då blef trätan ännu häffigare. Hon var en duglig kvinna, men häffig till humöret och med en tunga, som inte väjde sina uttryck. Slutligen blef det så svårt, att Erik började på allvar tala om skilsmässa.

Vid detta tal från hans sida blef mor Anna haj, ty i djupet af sitt hjärta älskade hon sin Erik. Hon började känna en förfärlig vända invärtes och slutligen beslöt hon att gå till prästen för att få hjälp.

Sagdt och gjordt. På eftermiddagen söndagen därefter begaf hon sig till prästgården.

"Ja skulle be te få tala nära ord mä prosten," sade hon till prostinnan, som hon träffade i förstugan.

"Det går visst an, mor Anna, han är inne i sitt rum," sade prostinnan vänligt i det hon öppnade dörren. "Stig på mor Anna. Det är väl ingenting ledsamt?"

"Å jo, nog å dä ledsamt alltid," sade mor Anna, som började känna tårar stiga upp i ögonen. Hon torkade hastigt bort dem och steg in.

"Välkommen hit, mor Anna," sade prosten, som satt framme vid skrifbordet, "sitt ner här midt emot mig, så få vi språkas vid."

Prosten hade nog hört talas om osämjan i Sandbacken och han anade, att den kommit till sin spets.

"Ja skulle be te få ett råd åf prosten, för dä å så illa ledt hemmave. Jag vet mej ingen väg för Erik blir allt värre å värre å nu har han tagi sej för te dricka mä."

"Det var bedröfligt att höra; han var en så nykter å bra karl, när han var ungarl."

"Prosten tänker fäll inte skylla på mej," sade mor Anna häffigt, medan blodet steg upp i hennes ansikte, "nog har ja försökt te göra mitt bästa på alla vis."

"Men det påstås —," sade prosten långsamt, men mor Anna afbröt honom och sade ännu häffigare:

"Ja, ska man tro hva folk pratar, då får man allt sanningen om bakfoten. Nog tar dom kararnas parti alltid..."

Prosten afbröt henne.

"Hvad är det nu egentligen det gäller?" sade han mildt.

"Dä å att vi inte kan komma om sams — dä gäller annars rakt ingenting, men dä å kif och trät och gräl från morron te kvällen. Å nu börjar Erik tala om te skiljas."

Prosten teg några ögonblick och tycktes djupt begrunda någonting.

"Ja," sade han slutligen, "nog har jag ett märkvärdigt medel mot ett sådant förhållande, men det beror bara på om mor Anna håller af sin man så mycket, att hon vill hålla i och begagna det ett halft år och icke nämna det för någon människa, för annars verkar det inte!"

Nu brast mor Anna i gråt. "Om jag tycker om honom," snyffade hon, "ja då, ja har aldrig tyckt om någon ann i hela min tid."

"Mor Anna är ju unga människan och bör ju inte förspilla sin jordiska lycka," sade prosten mycket allvarsamt. "Om jag kan lifa på mor Anna så vill jag då försöka att hjälpa er."

"Prosten kan lifa på mej, var säker på det," sade mor Anna, "ingen ska få veta ett knyst om dä här, dä å så visst som nysa."

"Jo ser mor Anna, när jag för ett par år sedan var utomlands för min hälsa som ni nog minns, så hittade jag på mina promenader i bergen en liten rund sten, som jag gömde, för den var mycket vacker. När jag så visade den för en man där i landet, så sade han: "Detta är en lyckosten,

man hittar den inte ofta." Jag tog den med mig hem och har den än. Men den skall begagnas på ett särskildt sätt och med mycken noggrannhet." Prosten drog ut skrifbordslådan och tog fram en vacker porslinsdosa.

"Här ser ni stenen," sade han i det han tog fram en rund sten. Det gnistrade ifrån den, ty den var som genomdragen af glänsande metall.

"Hvad i all världen skall man göra med den?" sade mor Anna med darrande röst. "Man ska väl inte svälja den?"

"Nej, för all del, men man måste ordentligt göra, hvad jag nu föreskrifver."

"Ja, då lofvar ja prosten riktigt så visst som ja siffer här."

"Och till ingen människa..."

"Nej, inte te en enda katt," sade mor Anna ifrigt.

"Ja, då skall ni beständigt ha den i er klädningsficka, och så snart er man säger ett häffigt ord skall ni stoppa den i mun och inte ta ut den förr än han blir lugn igen.

"Kan den verka på honom då? Det va en kenstig sten?"

"Ja visst gör den det. Och om ni själf blir missnöjd med något, så kan ni ta den i mun ni med, så går nog missnöjet öfver. Men akta den noga, för om ett halft år vill jag ha den tillbaka. Det är nog fler som behöfver den. Tappa den för all del inte."

"Jag ska akta den som min ögonsten," sade mor Anna trovärdigt. Prosten lade den tillbaka i dosan och gaf henne den.

"Låt inte er man ana något," sade han.

"Inte ett nys, prosten. Och många, många tack," sade mor Anna i det hon nigande aflägsnade sig helt glad och förnöjd.

*

Efter ett halft år kom hon tillbaka till prostgården och uppenbarade sig åter i prostens rum. "Nu å dä på dagen ett halft år, prosten," sade hon i det hon tog upp den lilla dosan.

"När har stenen gjort sin verkan?"

Mor Anna log. Ja, jag begagnade den i tre månader, men då kom ja underfund mä saken å nu å vi så lyckliga. Så nå'n sten behöfs inte. Vi grålar aldrig mer. Erik å så godsint å rar. Gud fröste mej, ja förstår nog prostens mening som ordspråket säger: Dä behöfs två för te kunna gråla. Tack för lärdomen, prosten."

ETT UTMARKT SÄTT ATT MODERNISERA VÅRA KLOCKKJOLAR.

Af ELVIRA HARMIS.

Genom ett ombrytningsfel kom nedanstående artikel att inflyta i Hjälpredan för juni månad utan de förklarande bilderna till texten. Här återges artikeln i sin fullständiga form.

Slåta klockkjolar är väl af alla omoderna kläder de som vållar mest bryderi att få verkligt stiliga, isynnerhet som de äfven äro korta. Vid allt slags ändringsarbete bör man noga taga reda på materialet och därefter välja den blifvande modellen med stor eftertanke, då allt ändringsarbete fordrar en skarp blick för de möjligheter som finnas, kilar och skarvar böra undvikas så mycket som möjligt, så att den nya modellen icke verkar omsydd. Nedanstående modell är en god idé för ommodernisering af en typisk klockkjol; men måste skäras omsorgsfullt för att icke snittet skall förfuskas.

Af de sneddade kilarna bak på kjolen får vi skärp och ny skoning ifall sådan skulle behöfvas, och fickan som vi får mellan fram och bakvärdens passepoaleras fast vid kjolen. Genom ökningen med fickan är nu kjolen så vid upptill att den kan rynkas litet och ser helt modern ut.

Islandsblaven.

I bröd, i sylt och i hvarjehanda.

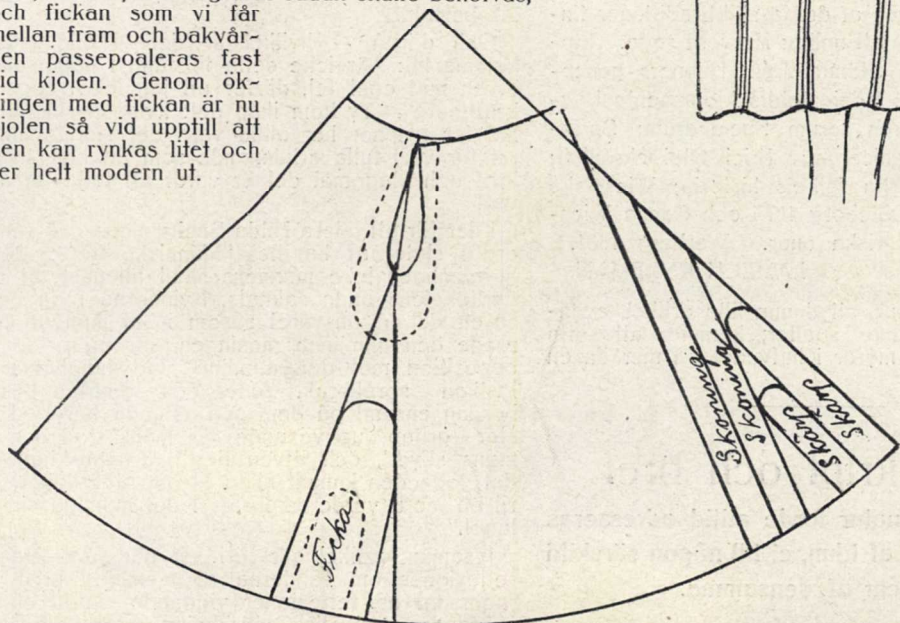
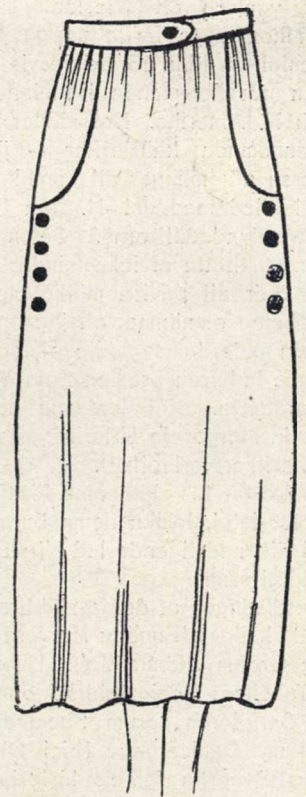
FOLKHUSHÅLLNINGSKOMMISSIONENS kvinnoråd hade härom dagen ordnat en lifen uppvisning för att sprida kunskap om hvilket nyttigt surrogat den lilla islandsblaven *Detraria Islandica* kan utgöra. Efter en rad af experiment har rådet funnit att laven är mest användbar i form af gelé, och här såg man den nu också brukad vid lagningen af soppor, såsom hvitkål och nässelsoffa, i köttfärs och olika slag af sylt. Den kan också mycket lämpligt utgöra redningen i säser, och på så sätt hjälpa oss att spara på hvetemjölet. Den största tjänsten torde den dock göra såsom utdrygare af bröd. Rågbröd blandadt med 30 eller 50 proc. af lavgelé förlorar icke mycket af sin smak, och den kemiska analysen utvisar att sådant bröd innehåller något mera af kväfvärliga ämnen, fett och kolhydrat än det vanliga. Och till sist kan den restprodukt, som uppstår vid tillverkningen af geléet, användas som kreatursföda.

I sylt, t. ex. lingonsylt, består lavgeléets nytta däri, att det upptar det sura i lingonen, som därigenom tarfva endast helt litet socker på samma gång det utdrygar moset utan att detta nämnvärdt förlorar i smak.

En fabrik i Stockholm tillverkar lavgeléet och det säljes i Lifsmedelsnämndens bodar i Centralhallen till pris af 40 öre kilot. Det är ingen svårighet att bereda geléet i hemmet. Laven lägges i björklut ett dygn, sköljes kraftigt och väl, kokas 1 å 2 timmar eller tills man ser att den kokat ihop. Den ställes sedan att silas genom duk såsom vanligt fruktgelé och är färdig.

Laven växer rikligt i Stockholmstrakten och för öfrigt nästan öfverallt i vårt land. På Kvinnorådets byrå Munkbrogatan 2 kan man få se prof på växten för att med säkerhet känna den, framförallt bör man inte tro att det är renlaven det är fråga om. Till Kvinnorådet får lämnas plockad lav, som betalas med 25 öre kilo.

Det är godt att vara tillfagsen, invänja sig vid och sprida kunskap om ersättningsmedel, äfven innan man direkt anser sig tvingad att anlita dem!

Iduns Pristäfling N:o 15.

HISTORISK FRÅGA.

Hvilken är den härskare hvars namn består af begynnelsebokstäverna till namnen på fyra kejsare och fyra kungar, hvilka alla voro de första af sitt namn och hvilka alla regerade under samma århundrade.

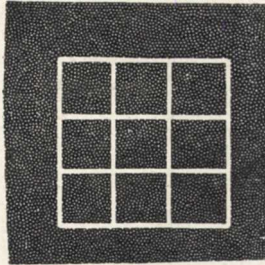
Lösning märkt pristäfling n:r 15 och helst frankerad med landstormsmärke torde insändas till Idun senast den 3 aug. De tre första rätta lösningarna som vid granskningen påträffas erhålla vardera 5 kr. i pris.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 13.

Sista versen af C. Snoilskys På Värnamo märknad:
Han talte många andra ord
af kraft och bergfast hopp,
och Kersti mellan tårarna
såg ur sitt förklä' opp
och frågade med ögat ljust
af kärlek och af tro:
»Så råkas vi om sex år då
på nytt vid Värnamo?»

Vid granskning af de insända lösningarna har det funnits att endast två af de täflande lyckats hvar för endast två pris komma att utdelas. Dessa tillfalla Anna Rundbäck, Växjö och Nanna Gerell Drottningatan 47, Karlshamn, hvilka sålunda erhålla 5 kr. vardera i pris.

**IDUNS TIDSFÖRDRIF
LITET HUFVUDBRY.**

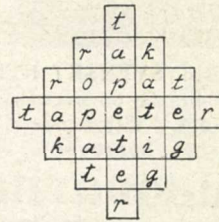
Rita upp denna figur med fyra sammanhängande linjer af samma längd utan att någon linje korsar en annan.

LÄNKGÅTA.

1,2 = husdjur; 2,3 = tyngande; 1, 2, 3 = rymmes i en gryta; 3, 4, 5 = borta; 4, 5 = skadligt; 5, 6, 7 = badort; 6, 7, 8, 9 = träd; 7, 8, 9 = träd. 1-9 utländsk växt. L. B.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 27
DIAMANTEN:

GATAN: Bukarest.

SVAR

N:r 183. Tag 2 eller 3 Aloepiller vid sängdags om afföringen är trög, tvätta hemoröjderna med kallt vatten, smörj selan med borvaselin, för äfven upp i tarmen, håll på en tid så försvinna de, håll underlif och fötter varma. Fru Bessie.

N:r 184. Insänd adress och porto till Iduns Redaktion för erhållande af svar.

N:r 185. Annonsera den till salu. Eller lämna in den i en finare affär till försäljning, med viss procent af försäljningssumman till affären. Ebon.

N:r 186. Äktenskapsförord kan och bör affattas så, att det icke blott afstänger eder blifvande man från giftorätt i den egendom, ni i boet medför, utan äfven från hvad ni under äktenskapet kan komma att erhålla genom arf, gåfvor eller testamente äfvensom hvad ni genom edert eget arbete kan under äktenskapet komma att förvärfa eder. Intet af hvad ni sålunda förbehållit eder såsom eder enskilda egendom får tillgripas för betäckande af Eder blifvande mans redan befintliga eller blifvande enskilda gäld. Äktenskapsförordet uppgöres skriftligen före vigseln, undertecknas af båda kontrahenterna, bestyrkes af två på en gång närvarande ojäfviga vittnen, uppvisas för vigselförädraren före vigseln och förses med påteckning af denne. Om vigseln förrättas i makarnas boningsort skall förordet ingifvas till domstolen där före utgången af det sammanträde, som infaller näst efter 30:de dagen från vigseln. Jurist.

N:r 187. Skrif till föreståndarinnan för Vanföreskolan antingen i Stockholm eller Göteborg, skaffa er läkarintyg och rekommendationer. Vård och hjälp får ni då och äfven lämplig sysselsättning.

N:r 188. För balett är nog i allmänhet bäst att börja tidigare än vid er ålder. Hvad teater angår kan ni för upplysningar skriva till Dramatiska teaterns elevskola, Stockholm, som är afgiftsfri. Men vistelsen i Stockholm drar ju kostnader.

N:r 189. Inte behöfver ni genom edra anhörigas fränfalle bli beröfvad det husliga arbetet. Tag ett skolhem. D. v. s. hushålla för skolbarn. Eller se 8:de annonsen i Idun samma nummer där er fråga stod, 1:sta spalt. Eller annonsen därunder. Eller annonsen nästa spalt i samma bredd, där det sökes föreståndarinnan för skollofskolonien Hemgården. Och inte är ni beröfvad skrifarbete genom skrifmaskinerna. Lär att skriva å skrifmaskin. Det läres fort och är mycket trefligt. Ebon.

N:r 191. Nej, det är inte alls rådligt att i dessa svåra tider uppsäga en fast kontorsplats. Det är inte heller säkert att ombyte af arbete skulle minska hennes nervositet. Det skulle kunna öka den. Er syster skall hvila mycket och vistas mycket ute i frisk luft på sina fritider. Ebon.

N:r 192. I D. Holmbergs Mynthandel, Stockholm. Ebon.

N:r 193. Skrif till Stiftelsen Lars Hiertas Minne. Kanske kan ni få något understöd därifrån. Tala annars vid kommunalordföranden i er församling. A. F.

Forts. å nästa sida.

BREFLÅDA

RED. BREFLÅDA.

Kafferep 1918. Skildringen af det magra kafferepet är alltför mager också som poesi för att kunna bli använd.

EXP. BREFLÅDA.

»M. E.» Kr. 4:20.
»E. 15 aug.» Kr. 3:90.
Likvid i postanvisning.

**Oöfverträffadt för
rationell tandvård.**

LEDIGA PLATSER

ENSAMJUNGFRU

kunnig i matlagning, bakning och öfriga inom ett hemföremmande sysslor erhåller vill afllönad plats i Västerås den 15 eller 22 juli. Svar till »Disponentfamilj» Iduns red. f. v. b.

BARNHUSA

välrekommenderad som har godt handlag med barn, erh. plats i Västerås den 1 aug. Svar till »A. R.» Iduns redaktion f. v. b.

MUSIKALISK, elementarbildad, anspråkslös flicka, sökes som lärarinna till 2 flickor 10-8 år, 1:sta elementarkurs, 2:dra förberedande, musik, sång) enkelt landbrukarehem i södra Skåne. Svar med betyg, rek. och lönepretentioner inom 8 dagar till »Första september», denna tidnings exp.

LÄRARINNA att undervisa 2 flickor i 3:e och 4:e klass jämte pianospelning, samt något deltaga i lättare husliga göromål erhåller i höst plats till landtegendom i Stockholms-trakten. Svar med löneanspråk till »Hurtig», Allm Tidn. Kont. Gust. Ad. Torg, Stockholm.

EN SNALL och anspråkslös flicka, som vill åtaga sig sköta minderåriga barn, samt hjälpa barn i skolåldern med läxläsning och musik, sykkning har föredräde. Får plats i höst på landtegendom om svar med rekommendationer och lönepretentioner sändes under adress »Familjemedlem», W a r a.

Lärlarinna.

Enkel tjänstemannafamilj i stations-samhälle önskar 1 sept. lärlarinna för tvänne flickor 11-14 år. Svar med rekommendationer o. löneanspr. märkt »Hösten 1918», Osbyholm p. r.

Sjuksköterskeplats

Vid Barnsjukhuset Simon och Mathilda Sachs Minne Stockholm, ledig 15 sept. event. 1 okt. d. å. Närm. upplysningar genom husmodern före 1 aug. Ansökningshandlingar ställda till D. A. Lichtenstein, insändas senast 15 aug.

Ex. barnsköterskor

och oex., erhålla genast platser på längre och kortare tid genom SVENSKA SJUKSKÖTERSKEBYRAN, Vasagatan 11, Göteborg. Tel. 144 35

Guvernant

sökes till hösten af ingenjörsfamilj vid Angermanälven för 10-årig gosse och 8-årig flicka. Kurser: 2: dra klass och 3:dje förberedande, undervisningsvana önskvärd. Svar med lönepretentioner, betygsskrifter och referenser, fotografi och uppgift om ålder torde omgående insändas till »M. W.», under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm, f. v. b.

Vid Härnösands stads arbets- och ålderdomshem kommer att snart möjligt och senast från den 15 nästkommande augusti att anställas en

Köksföreståndarinna.

Sökande till denna befattning ha att senast före den 25 inemmande juli insända till fattigvårdsstyrelsen i Härnösand ställd ansökan åtföljd af präst- och läkarebetyg samt de handlingar sökanden vill åberopa för styrkande af sin kompetens. Sökande som genomgått Högre Lärlarinneseminariets hushållsskola eller dylik läroanstalt äger föredräde.

Löneförmanerna äro tillsvidare efter 600:— kronor för år jämte fri bostad i ensamt, möblerat rum, fri kost, värme och ljus samt fri tvätt. För nästkommande år och möjligen jämväl under innevarande år kan kristidstillägg i enlighet med hvad stadens öfriga befattningshafvare åtnjuta påräknas. Närmare upplysningar lämnas af undertecknad.

Fattigvårdskontoret, Härnösand den 6 juli 1918.
Oscar J: son Hernell,
Syssloman.

Hushållskunnig

enkel flicka, som vill åtaga sig en ensamjungfrus sysslor, erhåller vill afllönad plats den 1 eller 15 aug. i liten officersfamilj att under husmoderns sjukdom förestå hemmet. Barnsköterska finnes. Svar jämte betyg, rekommendationer och löneanspråk till »Västkusstads» under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Junge gebildete

Deutsche

wird für Beamten-Familie in einer Stadt Mittelschwedens als Kinderfräulein (2 Kinder 7 und 8 Jahre) sowie als Stütze der Hausfrau gesucht. Antwort mit Bild, Referenzen und Gehaltsansprüchen bitte an »Fru Intendent S.» p. r. adr. S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

PLATS I AUGUSTI erhåller arbetsam och ordentlig flicka af god familj med bästa rekommendationer, villig att tillsammans med husmor sköta 4 personers hushåll i liten bekväm våning. Sökanden skall vara barnkär. Kunnighet i matlagning, bakning och sömnad fordras. Hjälp till grofsysslor. Svar med foto och löneanspråk till »Familjemedlem», Box 38, Oskarshamn.

ENKEL, BARNKÄR FLICKA, villig att deltaga i alla hemsysslor erhåller plats 15 augusti eller 1 september i prästgård i fager värmlandsbygd. Jungfru finnes. Svar med uppgift om ålder och löneanspråk, rekommendationer och betygsskrifter torde bifogas. Sv. t. »A. L.-g» Slorudsborg, Edane.

DUGLIG LÄRARINNA får plats i sömländsk prästgård på landet. Betyg, foto och anspråk till »Duglig 3», Iduns exp. f. v. b.

YNGRE LÄRARINNA, komp. att undervisa tvänne flickor däraf den äldre i 3:dje förberedande, samt musikallisk, sökes till instundande hösttermin. Svar med löneanspråk rek. samt foto till »Tjänsteman», K u n g s ö r.

BARNHUSA, allvarlig, villig, frisk, från godt föräldrahem. Kunnig i sömnad erhåller 1 sept. mycket god plats i Göteborg i fam. m. 2 flickor 7 och 9 år. Svar med referenser och foto till Fru Albert Jonsson, Kvarngat. 8, Marstrand.

LÄRARINNA, undervisningsvan samt kunnig i musik önskas till hösten för fyra barn i åldern 11-8 år (tre läxlag). Svar med betyg, referenser, helst foto. samt löneanspråk sändas till Iduns exp. f. v. b. under adress »Vesterbottens».

TROENDE FLICKA får plats i liten prestfamilj i Jämtland att tillika med husmoder sköta hemmet. Svar till »God hjälp» Iduns exp.

Lärlarinna,

anspråkslös, helst undervisningsvan önskas i ett enkelt stilla hem på landet att undervisa tvänne flickor i andra klassens kurs, samt musik o. handarbete, och för öfrigt handhafva deras uppfostran. Någon hjälp i hemmet vore önskvärd. Svar med betyg, foto, och löneanspråk till »1 sept. 1918», Iduns exp. f. v. b.

Vid Fröbelinstitutet i Norrköping barnvårdsavdelning

önskas till 1 okt. en i späda barns vård utbildad och erfaren sköterska som därtill är kompetent att undervisa och handleda elever. Den sökande bör vara omkr. 30 år, äga högre skolbildning och helst någon undervisningsvana samt hafva förståelse för en spädbarnskrubbas sociala uppgift. Lön 700-800 kr., fritt vivre och en månads ledighet. Ansökningar insändas före den 20 juli till Fröbel-Institutet, Norrköping.

Bildad flicka

med håg och fallenhet att sköta alla en ensamjungfrus sysslor — utom tvätt och skurning — i ett fint och komfortabelt hem, får god plats i högre officersfamilj på 2-3 personer i Linköping i sept. Svar till K. p. r. Arild.

Bättre flicka

kunnig i matlagning, bakning och konservering, duglig och ordentlig, som under erfaren husmors ledning vill åtaga sig en kokerskas åligganden, får god plats i Göteborg 15 aug. eller 1 sept. 4 pers. hushåll. Svar till »Godt hem», Göteborg p. r.

Platsen som

Operationsundersköterska

vid Västerbottens läns södra lasarett, Umeå, är till ansökan ledig att tillträdas omedelbart. Fullständig sköterskeutbildning erforderlig. Kontant lön 500 kr., en månads semester, allt fritt.

Öfverläkaren,

Lasarettet, Umeå.

Undersköterske-platsen

å Bolltorps Sanatorium blir ledig 1 augusti. Fordringar genomgången mindre lasarettkurs eller jämnställd utbildning. Ansökan jämte betygsskrifter ställes till Bolltorps Sanatorium, Alingsås.

20-25 års flicka

af god familj, barnkär, något kunnig i matlagning, pålitlig och ordentlig, får plats som verklig hjälp och sällskap i liten familj. Sökande må vara villig medfölja till Norge, dit familjen snart flyttar. Svar helst med foto och referenser samt uppgift om anspråk till »Familjemedlem», denna tidning f. v. b.

Lärlarinna

för tvänne gossar att läsa allm läroverkens 1:sta o. 2:dra klass kurs önskas till hösten af läkarefamilj i nedre Norrland. Svar med lönepretentioner m. m. till »I. T.», Iduns exp. f. v. b.

PLATSSÖKANDE

FÖRLOFVAD flicka önskar plats i familj att under husmors ledning lära matlagning. Helst i Dalarne. Tacksam för svar till »Förlofvad», Iduns exp. f. v. b.

ATT SKÖTA HUSHALLET för ensam dam eller annan lättare plats där ledighet kan beviljas 5 e. m. i veckan för genomgående af kurs i Stockholm, önskas af hushållsvan flicka i sept. Svar till »Smäländska», Iduns exp.

UNG ELEMENTARBILDAD FLICKA önskar plats nu genast att läsa med mindre barn. Är kunnig i musik och handarbete. Tacksam för svar under adress Maja Bonnevier, Söderhamn.

UNG FLICKA önskar plats i familj som hjälp med skrif- och hushållsgöromål. Svar till »Hösten 1918», Iduns exp.

BLIFVANE SKOLKOKSLÄRARINNA med flerårig vana vid matlagning önskar för erhållande af vidare praktik plats på herrgård el. dyl., att på egen hand el. duglig husmoders ledning sköta matlag. o. öfriga praktiska sysslor. Svar till »Bildad Blekingska», Karlskrona p. r.

NYUTEX. SM. LÄRARINNA, något elementarskoleb., musikalisk önskar plats (snarast) i familj att undervisa nybörjare eller barn i de lägre klasserna. Svar emotes tacks. till »G. 19 år», Värnamo.

UNG FLICKA af god familj, som med goda betyg aflagt realskoleexamen, önskar instundande höst plats i familj som guvernant för barn helst i åldern 9-12 år. Svar emotes tacksamt under »Intresse och arbete», Iduns exp., Stihl m. f. v. b.

SJUKSKÖTERSKA med 4-årig praktik å större lasarett söker anställning. Svar emotes till »Omsorgsfull», S. Gumaelii Annonbyrå, Malmö.

UNG FLICKA som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats å större egendom. Gärna där i eller 2 barn finnes. Villig att deltaga i lättare sysslor. Referenser fordras och gifvas. Svar märkt »Barnkär Stockholmska», Fiskebäckskil.

UNG, FÖRLOFVAD LÄRARINNA önskar mot fritt vivre plats i familj i södra Sverige för att deltaga i matlagning och i andra inom ett hem förekommande göromål. Svar märkt »Lärlarinna», Päråd p. r.

HUSHÅLLSFROKEN, äldre, verkligt kunnig i såväl stads- som landthush. är händelsevis ledig o. söker snar. lämpl. plats. Van att på egen hand med hjälp till grofsyssl. med ordn. o. sparsamhet förestå o. sköta matl. för större ell. mindre hush. o. allt hvad därt. hör. Van vid sjukv. o. sjukdiät. Äfven barn. Fina bet., ett 10-årigt från sjukh. Sv. t. »Pålitlig» Iduns exp. f. v. b.

UNG FLICKA, som aflagt realskoleexamen söker plats (helst uppåt landet) i familj till den 1 sept. att läsa med barn från 8-12 år. Svar till »Musikalisk», denna tidnings exp.

EN 18 ÅRS FLICKA, som genomgått 8-klassigt läroverk, söker mot fritt vivre plats i större hem på landet (helst prästgård eller herrgård) som hjälp och sällskap. Svar till »D. T.», Gumaelii Annonbyrå, Malmö.

18-ÅRIG FLICKA, som genomgått fullständigt läroverk för flickor och nu senast med goda rekommendationer deltagit i husliga sysslor å större landthushåll, önskar plats som familjemedlem i bättre hem och är villig att deltaga i alla förekommande göromål för erhållande af rekommendationer till inträde vid skolköksseminarium. Svar till »Toras», p. r. Barkåkra.

Guvernant

med 8 års undervisningsvana äfven i musik, söker plats för läsåret. Svar inom 8 dagar till E. Näslund Björns, Häljebol.

Deutsche Studentin

(Philologin) sucht vom 1 August bis 1 Oktober Stellung in schwedischer Familie als Erzieherin und Gesellschafterin. Angebote an Kaete Herrmann, stud. phil. Greifswald (Deutschland) am Graben 9.

Ung flicka

söker plats i familj, där jfr. finnes. att deltaga i hemmets sysslor äfven för barnen. Palmquist C: o. 17 Malm-skilnadsgatan, Stockholm.

En bättre flicka

önskar plats som barnfröken i sept. Något sykkning. Svar till »Barnkär», denna tidnings exp.

Ex. sjukgymnast

önskar plats. Är äfven villig deltaga i lättare hemsysslor. Svar till »A. S. H.», Iduns exp.

Studentska

söker lämplig plats. Tacksam för svar under signatur »Smäländska», denna tidnings exp. f. v. b.

Undervisningsvan flicka

som genomgått 8-klassigt läroverk önskar plats, för att läsa med barn. Svar märkt »A. A.» torde sändas till S. Gumaelii Annonbyrå, Malmö.

ENKEL, BARNKÄR 20 års flicka önskar plats som barnfröken helst på badort eller sommarställe för kunnig i sömnad, familjemedlem. Svar till Karin Karlsson Handtverkaregatan 20, Filipstad.

18-ÅRIG ANSPRÅKSLOS landtbrukare-dotter önskar plats i familj, där jungfru finnes, helst å herrgård. att biträda husmoder i hemmets göromål. Svar till »Familjemedlem» Tierp p. r.

INACKORDERINGAR

EN 2-4 ÅRS FLICKA erhåller god vård om man hänvänder sig till fröken Ingrid Ramberg, Box 91 Ockelljunga.

1 OCH 2 SKOLFL. erhålla god och omsorgsfull inackordering i närheten af Wallin-Ahlin skolorna Uppländsgatan 31, 1 tr. v. Riks. 3908.

HELINACKORDERING önskas för en 18-årig flicka i god o. kristlig familj, gärna prästgård, att tillsammans med kamrat läsa för skicklig lärarinna 6:e, 7:e och 8:e klassens kurs. Svar till »Prästdotter» Iduns exp. f. v. b.

FÖR SINNESSLÖ äldre dam önskas inackordering på landet (mellersta Sverige) i hem där god och vänlig omvårdnad kan påräknas till moderat pris. Svar till »Vänlig omvårdnad», under adress S. Gumaelii Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

SPÄDBARNSHEM, beläget i Stihlms närhet, där god tillgång på mjölk finnes, af en händelse att öfvertaga på goda villkor. Svar till »Spädbarnshem», Iduns exp. f. v. b.

God inackordering

med privat skolorundervisning (helst på landet) önskas för 16-årig yngling, som genom sjukdom i barndomen kommit efter med läsnigen. Tillfälle till umgänge med kamrater vore särdeles önskvärdt. Svar till »Hösten 1918», Vasa Postkontor, Göteborg.

Förstklassig inackordering

i bildad familj helst där ungdom finnes önskas för elev vid gymnastikinstitut den 1:sta instundande september. Svar märkt »Dagmar 1918», Allm. Tidningskontoret.

HEM-HUSHÅLLSSKOLAN.

Undervisning meddelas af från fackskolan utexam. skolkökslärlarinna i enklare och finare matlagning, bakning, syltning o. konservering, konfektkokning, dukning och servering, uppköp af matvaror, enkel hushållsbokföring o. födoämneslära samt rengörning, tvätt och strykning, vården af linne o. sängkläder m. m. I husmoderskursen ingår fullst. undervisning i kläd- och linnesömnad för hand och på maskin, tillklipping, lagning, märkning etc. samt moderna handarbeten äfvensom Samaritkurs. — — — Som skolan aser att ej blott meddela eleverna praktisk o. grundlig undervisning i en husmoders arbete och plikter utan äfven samtidigt kunna bereda de unga flickorna den tillsyn och trefnad, som endast ett hem kan gifva, *bo alla elever inom skolan* och endast ett begränsadt antal (6 å 8 st.) mottagas. Ref.: Myntdirektör K. A. Wallroth m. fru; Professorn vid Tekn. Högsk. Valfrid Petersson m. fru. Höstterminen börjar den 16 september 1918. Förfrågningar besvaras omgående af skolans föreståndarinna **Fru Emma Kjellström, Storgatan 38, Stockholm.** ALLM. TEL. 242 08.

Elsa Philips Husmoderskola,

Stockholm, Karlavägen 25 (f. d. 1 A),

börjar sin 21:sta termin för bildade unga flickor den 15 sept. 1918. Undervisning i enklare och finare matlagning, dyrtidsmatlagning, bakning, konservering och inläggningar af bär, frukt grönsaker och kött; vegetarisk matlagning, sjukmatlagning, uppköp, födoämneslära, hushållens ekonomi m. m. **Oika kurser.** Examinerade lärlarinnor. Förbereder inträde till lärlarinnerkurser i huslig ekonomi. Adress till 28 Aug. Nyåker, Leksboda, sedan Stockholm. Prospekt, ref. och närmare upplysning på begäran. **ELSA PHILIP, Stockholm.**

Utmärkta organ

för

annonsering i landsorten

äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidninge:.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Hälsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Härnösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smälands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalla:** Bohusläningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växiö:** Smälands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastik-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025, Stureg. 62, Stockholm. S. T. 8301.
För behandling af stödie- och hörelseorganens skador, sjukdomar, defo rmiteter och funktionsrubningar.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgifvande samma komp. och rättigheter som en kurs vid Gymnastiska Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. D:r J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
afläggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar i sept.
Prosp. Major J. G. Thulin, LUND.

GÖTEBORGS GYMNASISTISKA INSTITUT
Fullständigaste utbildningskurs i MASSAGE och SJUKGYMNASISTIK
Begränsat elevantal. Gedigen utbildning. Sju lärare, varav tre läkare och en kvinnlig gymnastikdirektör.
Begär prospekt!

Vid Professor Unmans Institut
börjar den 14 Sept. ny (ettårig) kurs i Massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs
Kurs i massage och sjukgymnastik
Begär prospekt!
Stockholm. Holländaregatan 3.

Med. Dr. E. Kleens
ettåriga kurs i massage och sjukgymnastik för Damer och Herrar börjar den 1 oktober kl. 10 f. m. Mästersamuelsgatan n:o 37, 2 tr. Obs! Prospekt begäres (tydligt namn och adress) och anmälningar mottagas städse under adr. Engelbrektsgränd n:o 43 B, Stockholm.

Stockholms Nya Gymnastiska Institut
börjar ettårig kurs den 16 sept. Fullständigaste utbildning.
Begär prospekt!
Adr. Stockholm 1.

Pormaskar
och svarta punkter försvinna fullständigt om man använder Eau Détersive. Pris kr. 11:50 + porto. Franska Parfymmagasinet, Hofleverantör, 21 Drottningatan, Stockholm.

För den nyfödda.
Komplett, elegant utstyrsel, särdeles praktiska plagg i stor modell. Hemsömnad af uteslutande bästa material. Förord af läkare. Pris pr kartong 20 kr. Mönsterkartongen, välstydd 11 kr. Bärmantlar 6 kr., Filtar 6 kr. Allt förstklassigt. Inköpskort torde medfölja rekvisition.
Fru Caspersson, Järntorgsgatan 3, Örebro.

Underlivslidande
och dylikt undgås bäst genom bruk af lifmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpligaste lösning är Noliberpulver 5 kr. pr ask. Lifmoderspeglar 3, 5 och 10 kr. Prislista mot 10 öre porto.

CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

Generande hårväxt
ansiktet och på kroppen aflägnas nas fort och smärtfritt med roten genom bruket af SERRAIL. De hårbildande papillerna dö och håret försvinner därigenom för alltid. Oskadligt äfven för den ömtåligaste hud. Bättre än Elektrolys, som ofta skadar nerverna. Pris med bruksanvisn. Kr. 3:—
Parfumeri Ravissante.
Drottninggat. 26, Malmö 6.

Fräknar

borttagas på cirka 2 dygn med specialitét »Orientaliska Pärlians», 4,50 med bruksanv., diskret och franko. Depôt Parf., Vesterlångg. 39, Stockholm.

29 läsåret.
Höstterm. börj. 21 Aug.

Stockholms Högre Handels- o. Bankläroverk, Björstedtska Handelsinstitutet,
Mästersamuelsgatan 19 B, Stockholm. R. 81 15. A. 120 58.
Intr. fr. lärov. o. folksk. t. 2, 1, 1/2, 1/4-års- o. mindre kurser.
I Studentex. o. bet. fr. R. 2 ber. t. h. avd. Endalärov. m. banklinje. Anmäl. dagl. Begär prospekt (redog.)! Platsförmedl. Styrelsen.

Andrea Eneroths Högre Handarbetsseminarium
Kommendörsgatan 32 i Stockholm börjar sitt 12 arbetsår den 2 Sept. Af Kungl. Maj:ts godkänd högre lärarinneutbildning
Enda högre handarbetssem. med 2-årig kurs för afgångsbetyg medf. lönetursrätt. Högre lärarinnekurs på tre terminer (1 1/2 år) med valfria linjer medf. samma kompetens.
Enda fullständiga 1-åriga kurs med lärarinnebetyg.
Erkänd grundlig utbildning i alla kurser meddelas af skickliga lärarinne och lärare, specialister för hvarje ämne. Tydligt, fullständigt prospekt sändes omgående på begäran. Ansökan bör insändas **snarast** för vinnande af inträde till hösten.

Uppsala Enskilda Läroverk och Privatgymnasium.
Högre samskola med Student- och realskolexamensrätt samt normalskolkompetens från Klass 8. Klass 9, som bl. a. utbildar Kindergartenlärarinnor. Godkända betyg i realskolexamen och betyg med normalskolkompetens berättiga utan tentamen till inträde i ring I (= ring II vid allm. läroverk). Om befrielse från tentamen i vissa andra fall upplyser redogörelsen, som erhålles genom vaktmästaren.
Josef Liljeblad, rektor.
Carola Eneroth, föreståndarinnan.
Fröknarne Kugelbergs

Konvalescenthem för Barn,
OLOFSFORS, Dala-Husby.
Referenser: Doktor Erik von Bahr, Uppsala. Prospekt sändes på begäran. Postadress: Olofsfors pr Dala-Husby. Rt. Dala-Husby 8.
Karin och Ulla Kugelberg.

Herrsätra Skolgård,
8-klassig elementarskola för flickor, helpension, förlagd till Molstabergs landegendom, Mölbo.
Infödd tyska, skolkökslärarinna, exam. musiklär.
Anna Sundin
Adr. Molstaber, Mölbo. Riks. Mölbo 4. 2 sign.

Tilip Holmqvists Handelsinstitut
N. Allégat. 7, 1 & 2 tr., Göteborg. Grundat 1885. Rt. 21 27 & 9160. Främsta och största enskilda handelsläroverk i landets främsta handelsstad. Egen läroverksbyggnad.
34 läsåret. Höstterminen börjar den 15 aug. 1918. 28 akademiskt och praktiskt utbildade lärare.
Års- och terminskurser.
Utförlig bankkurs med öfningar i alla bankgöromål.
Platsförmedlingsafdelning med vidsträckt förbindelser.
Begär vårt 40 sid. illustr. prosp. Sommarkurs 2 maj—31 juli.

Göteborgs nya Husmodersskola
Södra Allégat. 2 A - Rikst. 106 24
Husmoderskurs på 1 termin för unga bildade flickor börjar d. 11 sept. 1918
Prospekt och upplysningar på begäran. **Elvira Friberg, Hildegard Friberg.**

Overland
Välj en Overland!
Bland Overlands många olika typer finnes det alltid en som specielt lämpar sig för Eder.
Orsaken till Overlandautomobilernas popularitet är fem karaktäristiska fördelar: Elegant utseende, god prestationsförmåga, komfort, hållbarhet och lågt pris.
Här är den berömda modellen 90; lätt nog för att vara »rörlig», men ändå tung nog att hålla vägen, kraftig, behaglig att åka i.
Undersök genast denna modell 90. Sedan kommer Ni liksom hundratusentals andra — att bestämma Eder för en Overland.
Ensamförsäljare för Sverige:
RICH. BJÖRKMANS MOTOR A.-B.
STUREGATAN 36, STOCKHOLM.
WILLYS-OVERLAND, Inc.
Toledo, Ohio, U. S. A. 1762.

Örebro Fröbel-Seminarium.
(Förut Örebro Kindergarten-Seminarium)
(Observera namntförändringen.)
Silvermedalj. Baltiska Utställningens minnesmedalj.
Utbildning för Barnträdgårdar, (Kindergarten), Hem, Barnhem, Barnkrubbor o. d. Höstterminen börjar 17 Sept. Goda platser anskaffas. Prospekt och upplysningar genom föreståndarinnan fröken Maria Kjellmark.
Rikstelefon: 1920.

Enskilda Gymnasiet
Styrmansgatan 22—24, Stockholm.
Samskola. Studentexamen tages på 2 år af dem, som aflagt realskolexamen eller äga motsvarande kunskaper. Realskolexamen på 1 1/2 å 2 år af dem, som genomgått folkskola. Ingen inträdespröfning. Begär prosp. Styrelsen.

Husmoderskolan i Karlstad
Konserveringskursen börjar den 16 augusti och pågår 1 vecka omf. inläggning af bär, frukt och grönsaker.
Årskursen börjar den 16 augusti och omf. matlagning, bakning, garnering och uppläggning, konservering, linne- och klädsömnad, (barnavård — teoretisk och praktisk) samt födoämnes-, hälso- och sjukvårdslära m. m.
Halfårskursen börjar den 24 augusti och omf. matlagning, bakning, linne- och klädsömnad, födoämnes och hälsolära m. m.
Sex veckorskursen börjar den 24 augusti och omf. matlagning och bakning.
Helinackordering erhålles inom skolan. Vacker trädgård. Tidsenliga lokaler med värmeledning, elektriskt ljus, badrum. Nybyggd elevhem.
Prospekt på begäran. Riks 812.
NANCY ENWALL-GARDELL.

Elisabeth Östmans Husmoderskurs.
Grundad år 1902.
Kursen för unga, bildade flickor, som omfattar 3 1/2 mån., börjar måndagen den 2 September kl. 12 midd.
Prospekt och närmare upplysningar på begäran.
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND,
Stockholm, Klarabergsgatan 40, 5 tr., hiss.
Rikstelefon 2035. Sthlmstelefon 93 02.

Bogstens hushållskurs
1 sept.—1 dec. 1918 emottages några unga damer som elever. Prosp. o. ref. mot 2 porto. Fru Ida Palmgren, Bettna.

SMÖRSLUNGAN "DUX"
PATENTANM.
bör finnas i varje hem. Genom användandet af denna kan edert smörkvantum bliva dubbelt så stort. PATENT ANM. EJ FÖRBJUDEN AV STATEN. Fås hos oss direkt pr postförskott. Beskrivning och recept följer varje kärna. Återförsäljare antagas. Pris pr st. Kr. 10:— + porto.
100% BESPARING
Handelsaktiebolaget "Velox", MALMÖ.

FLÄTOR förfärdigas af Edert afkammade hår, för endast 5 kr. pr st.
Förstklassigt arbete garanteras.
A. Johansson, Bonäs, Mora.

Crème Laïs
gifver bysten form och fasthet, innehåller inga för kroppen skadliga ämnen. Massagebeskrifning medföljer. Pris 15 kr. Försändes diskret.
Marla Enquist, Exam. Sjukgymnast.
Institut för skönhetsvård & Plastiska Operationer.
Stockholm, Biblioteksgatan 6—8.
A. T. 226 62 R. T. 160 68.

VÅRDA HÅRET
om det är siukt eller friskt, och använd **ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL**
Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos **Kungl. Hofleverantör ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.**
Återförsäljare rabatt.

Benzoesytrat natron
för hemkonservering säljes från lager.
Victor Mildén,
Stockholm 2. Tel. adress: Moudon.
Riks. 10490, 9762. St. T. 22752.

Levnadstolkningar
utarbetas af skicklig astrolog. Uppgif födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Åberopa denna tidning.
Astrolog Wilh. Leidner,
Strömgatan 10, Kalmar.

SOCKER
kan inbesparas helt och hållet eller delvis, om man använder Cibus garanterat lättlösliga Benzoekonserveringstabletter vid syltningen. Om icke Eder vanliga handlande säljer Cibus' Benzoé anvisa vi beredvilligt närmaste affär, som tillhandahåller fabrikatet. Köp genast en profask, innehållande 10 st. tabletter å 1 gram. A.-B. Cibus, 7 Stora Wattugatan, Stockholm.

AKTIEBOLAGET SKANSKA HANDELSBANKEN
STOCKHOLMSKONTOR: ARSENALSG. 9
FILIALER: SÖDERMALMSTORG 8 STUREGATAN 32
EGNA FONDER: 35,000,000
Idun utgives denna vecka i A och B.
Svenska Tryckeriaktiebolaget, Stockholm 1918.